EIROPAS SAVIENĪBAS
TIESA

Tiesas 2012. gada 25. septembra Reglaments[1]
(konsolidētā versija)

Satura rādītājs

Ievada noteikumi 12

1. pants Definīcijas 12

2. pants Šā Reglamenta darbības joma 12

I sadaļa
Tiesas struktūra un darba organizācija 13

1. nodaļa
Tiesneši un ģenerāladvokāti 13

3. pants Tiesnešu un ģenerāladvokātu pilnvaru termiņa sākums 13

4. pants Zvēresta nodošana 13

5. pants Svinīgais solījums 13

6. pants Tiesneša vai ģenerāladvokāta atlaišana no amata 13

7. pants Amata stāža rangs 14

2. nodaļa
Tiesas priekšsēdētājs, palātu izveide un pirmā ģenerāladvokāta ievēlēšana 14

8. pants Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka ievēlēšana 14

9. pants Tiesas priekšsēdētāja pilnvaras 14

10. pants Tiesas priekšsēdētāja vietnieka pilnvaras 15

11. pants Palātu izveide 15

12. pants Palātu priekšsēdētāju ievēlēšana 15

13. pants Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka prombūtne 16

14. pants Pirmā ģenerāladvokāta ievēlēšana 16

[1] Tiesas 2012. gada 25. septembra Reglaments (OV L 265, 29.9.2012.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti 2013. gada 18. jūnijā (OV L 173, 26.6.2013., 65. lpp.), 2016. gada 19. jūlijā (OV L 217, 12.8.2016., 69. lpp.), 2019. gada 9. aprīlī (OV L 111, 25.4.2019., 73. lpp.), 2019. gada 26. novembrī (OV L 316, 6.12.2019., 103. lpp.), 2024. gada 2. jūlijā (OV L, 12.8.2024., https://eur-lex.europa.eu/eli/proc_intemal/2024/2094/oj) un 2026. gada 2. jūnijā (OV L, 17.06.2026., http://data.europa.eu/eli/proc_rules/2026/1335/oj).

3. nodaļa
Lietu nodošana tiesnešiem referentiem un ģenerāladvokātiem 16

15. pants Tiesneša referenta norīkošana 16

16. pants Ģenerāladvokāta norīkošana 17

4. nodaļa
Referentu palīgi 17

17. pants Referentu palīgi 17

5. Nodaļa
Kanceleja 17

18. pants Sekretāra iecelšana 17

19. pants Sekretāra palīgs 18

20. pants Sekretāra pilnvaras 18

21. pants Reģistrs 18

22. pants Iepazīšanās ar reģistru, spriedumiem un rīkojumiem 19

6. nodaļa
Tiesas darbs 19

23. pants Tiesas sēžu vieta 19

24. pants Tiesas darba kalendārs 19

25. pants Vispārējā sapulce 20

26. pants Protokolu sagatavošana 20

7. nodaļa
Iztiesāšanas sastāvi 20

1. iedaļa – Iztiesāšanas sastāvu izveide 20

27. pants Virspalātas sastāvs 20

28. pants Piecu un trīs tiesnešu palātu sastāvs 21

29. pants Palātu sastāvs gadījumā, kad lietas ir savstarpēji saistītas, vai atteikšanās izskatīt lietu gadījumā 21

30. pants Palātas priekšsēdētāja prombūtne 22

31. pants Iztiesāšanas sastāva locekļa prombūtne 22

2. iedaļa – Apspriedes 22

32. pants Apspriežu kārtība 22

33. pants Tiesnešu, kuri piedalās apspriedēs, skaits 23

34. pants Virspalātas kvorums....23
35. pants Piecu un trīs tiesnešu palātu kvorums....23

8. nodaļa
Valodu lietojums....23

36. pants Tiesvedības valoda....23
37. pants Tiesvedības valodas noteikšana....24
38. pants Tiesvedības valodas izmantošana....25
39. pants Sekretāra pienākumi valodu lietojuma jomā....26
40. pants Valodu lietojums Tiesas publikācijās....26
41. pants Autentiski dokumenti....26
42. pants Tiesas tulkošanas dienests....26

II sadaļa
Kopīgi procesuālie noteikumi....27

1. nodaļa
Pārstāvju, padomdevēju un advokātu tiesības un pienākumi....27

43. pants Privilēģijas, imunitāte un atvieglojumi....27
44. pants Lietas dalībnieku pārstāvju statuss....27
45. pants Imunitātes atcelšana....28
46. pants Aizliegums piedalīties tiesvedībā....28
47. pants Augstskolu pasniedzēji un pamatlietas puses....28

2. nodaļa
Dokumentu izsniegšana....29

48. pants Dokumentu izsniegšanas veidi....29

3. nodaļa
Termiņi....30

49. pants Termiņu aprēķināšana....30
50. pants Tiesvedība par iestādes pieņemtu aktu....30
51. pants Termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu....30
52. pants Termiņu noteikšana un pagarināšana....31

4. nodaļa
Dažādi lietu izskatīšanas veidi....31

53. pants Lietu izskatīšanas veidi....31
54. pants Apvienošana....31

55. pants Tiesvedības apturēšana 32
56. pants Lietas izskatīšanas atlikšana 32

5. nodaļa
Tiesvedības rakstveida daļa 33

57. pants Procesuālo dokumentu iesniegšana 33
58. pants Procesuālo dokumentu apjoms 33

6. nodaļa
Ievadziņojums un lietu nodošana iztiesāšanas sastāviem 34

59. pants Ievadziņojums 34
60. pants Lietu nodošana iztiesāšanas sastāviem 34

7. nodaļa
Procesa organizatoriskie pasākumi un pierādījumu savākšanas pasākumi 35

1. iedaļa – Procesa organizatoriskie pasākumi 35

61. pants Tiesas noteiktie organizatoriskie pasākumi 35
62. pants Tiesneša referenta vai ģenerāladvokāta noteiktie organizatoriskie pasākumi 35

2. iedaļa – Pierādījumu savākšanas pasākumi 35

63. pants Lēmums par pierādījumu savākšanas pasākumu veikšanu 35
64. pants Pierādījumu savākšanas pasākumu noteikšana 36
65. pants Dalība pierādījumu savākšanas pasākumu veikšanā 36
66. pants Mutvārdu liecība 36
67. pants Liecinieku nopratināšana 37
68. pants Liecinieka zvērests 37
69. pants Naudas sodi 37
70. pants Ekspertīze 37
71. pants Eksperta zvērests 38
72. pants Liecinieka vai eksperta noraidījums 38
73. pants Liecinieku un ekspertu izmaksas 38
74. pants Pierādījumu savākšanas sēdes protokols 38
75. pants Tiesvedības mutvārdu daļas sākšana pēc pierādījumu savākšanas 39

8. nodaļa
Tiesvedības mutvārdu daļa 39

76. pants Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai 39
77. pants Kopīga tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai 39
78. pants Piedalīšanās tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai videokonferences veidā 40
79. pants Slēgta sēde 40
80. pants Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai norise 40
80.a pants Tiesas sēžu pārraidīšana 41
81. pants Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai pabeigšana 41
82. pants Ģenerāladvokāta secinājumu sniegšana 42
83. pants Mutvārdu daļas sākšana vai atkārtota sākšana 42
84. pants Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai protokols 42
85. pants Sēdes ieraksts 42

9. nodaļa
Spriedumi un rīkojumi 43

86. pants Sprieduma pasludināšanas datums 43
87. pants Sprieduma saturs 43
88. pants Sprieduma pasludināšana un izsniegšana 43
89. pants Rīkojuma saturs 44
90. pants Rīkojuma parakstīšana un izsniegšana 44
91. pants Spriedumu un rīkojumu saistošais spēks 44
92. pants Publicēšana "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī" 44

III sadaļa
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu 45

1. nodaļa
Vispārīgi noteikumi 45

93. pants Darbības joma 45
93.a pants Lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iepriekšējs izvērtējums 45
94. pants Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturs 46
95. pants Personas datu anonimizācija un nenorādīšana 46
96. pants Dalība prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā 46
97. pants Pamatlietas puses 47
98. pants Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tulkošana un izsniegšana 47

99. pants Atbildes sniegšana, izdodot motivētu rīkojumu 48
100. pants Lietas izskatīšana Tiesā 48
101. pants Lūgums sniegt paskaidrojumus 48
102. pants Prejudiciālā nolēmuma tiesvedības tiesāšanās izdevumi 48
103. pants Spriedumu un rīkojumu labošana 49
104. pants Prejudiciālo nolēmumu interpretēšana 49

2. nodaļa
Paātrinātā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība 49

105. pants Paātrinātā tiesvedība 49
106. pants Procesuālo dokumentu nosūtīšana 50

3. nodaļa
Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība 50

107. pants Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības darbības joma 50
108. pants Lēmums par steidzamību 50
109. pants Steidzamības tiesvedības rakstveida daļa 51
110. pants Dokumentu izsniegšana un informācijas sniegšana pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas 52
111. pants Atteikšanās no tiesvedības rakstveida daļas 52
112. pants Lēmums par lietas būtību 52
113. pants Iztiesāšanas sastāvs 52
114. pants Procesuālo dokumentu nosūtīšana 52

4. nodaļa
Tiesvedība pēc lūguma nodošanas 53

114.a pants Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus Vispārējā tiesa nodevusi atbilstoši Statūtu 54. panta otrajai daļai 53
114.b pants Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus Vispārējā tiesa nodevusi atbilstoši LESD 256. panta 3. punkta otrajai daļai 53

5. nodaļa
Juridiskā palīdzība 53

115. pants Pieteikums par juridisko palīdzību 53
116. pants Lēmums par pieteikumu par juridisko palīdzību 54
117. pants Summas, kas ir jāmaksā kā juridiskā palīdzība 54
118. pants Juridiskās palīdzības pārtraukšana 54

IV sadaļa
Tiešās prasības 55

1. nodaļa
Lietas dalībnieku pārstāvība 55

119. pants Pārstāvības pienākums 55

2. nodaļa
Tiesvedības rakstveida daļa 55

120. pants Prasības pieteikuma saturs 55
121. pants Informācija par dokumentu izsniegšanu 56
122. pants Prasības pieteikuma pielikumi 56
123. pants Prasības pieteikuma izsniegšana 56
124. pants Iebildumu raksta saturs 57
125. pants Dokumentu nosūtīšana 57
126. pants Replikas raksts un atbildes raksts uz repliku 57

3. nodaļa
Pamati un pierādījumi 57

127. pants Jauni pamati 57
128. pants Pierādījumi un piedāvātie pierādījumi 58

4. nodaļa
Iestāšanās lietā 58

129. pants Iestāšanās lietā priekšmets un sekas 58
130. pants Pieteikums par iestāšanos lietā 58
131. pants Lēmums attiecībā uz pieteikumu par iestāšanos lietā 59
132. pants Procesuālo rakstu iesniegšana 60

5. nodaļa
Paātrinātā tiesvedība 60

133. pants Lēmums par paātrināto tiesvedību 60
134. pants Tiesvedības rakstveida daļa 60
135. pants Tiesvedības mutvārdu daļa 61
136. pants Lēmums par lietas būtību 61

6. nodaļa
Tiesāšanās izdevumi 61

137. pants Lēmums par tiesāšanās izdevumiem 61
138. pants Tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanas vispārīgie noteikumi 61

139. pants Nepamatoti vai ļaunprātīgi radīti izdevumi....61
140. pants Personu, kas iestājušās lietā, tiesāšanās izdevumi....62
141. pants Tiesāšanās izdevumi atteikšanās no prasības gadījumā....62
142. pants Tiesāšanās izdevumi tiesvedības izbeigšanas pirms sprieduma taisīšanas gadījumā....62
143. pants Tiesāšanās izmaksas....62
144. pants Atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi....63
145. pants Domstarpības par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem....63
146. pants Maksājuma veikšanas noteikumi....63

7. nodaļa
Izlīgums, atteikšanās no prasības, tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas un procesa jautājumi....64

147. pants Izlīgums....64
148. pants Atteikšanās no prasības....64
149. pants Tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas....64
150. pants Absolūts šķērslis tiesas procesam....64
151. pants Iebildes un procesa jautājumi....64

8. nodaļa
Aizmugurisks spriedums....65

152. pants Aizmugurisks spriedums....65

9. nodaļa
Pieteikumi un prasības par spriedumiem un rīkojumiem....65

153. pants Kompetentais iztiesāšanas sastāvs....65
154. pants Labošana....66
155. pants Lēmuma nepieņemšana....66
156. pants Protests....66
157. pants Trešās personas protests....67
158. pants Interpretācija....67
159. pants Pārskatīšana....68
159.a pants Acīmredzami nepieņemami vai acīmredzami nepamatoti pieteikumi un prasības....68

10. nodaļa
Piemērošanas un izpildes apturēšana un citi pagaidu noregulējuma pasākumi 69

160. pants Pieteikums par piemērošanas apturēšanu vai pagaidu pasākumu noteikšanu 69
161. pants Lēmums par pieteikumu 69
162. pants Rīkojums par piemērošanas apturēšanu vai pagaidu pasākumu noteikšanu 70
163. pants Apstākļu izmaiņas 70
164. pants Jauns pieteikums 70
165. pants Saskaņā ar LESD 280. un 299. pantu un EAEKL 164. pantu iesniegts pieteikums 70
166. pants Saskaņā ar EAEKL 81. pantu iesniegts pieteikums 71

V sadaļa
Apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas nolēmumiem 72

1. nodaļa
Apelācijas sūdzības forma, saturs un prasījumi 72

167. pants Apelācijas sūdzības iesniegšana 72
168. pants Apelācijas sūdzības saturs 72
169. pants Apelācijas sūdzībā minētie prasījumi, pamati un argumenti 73
170. pants Prasījumi apelācijas sūdzības pieņemšanas gadījumā 73

1.a nodaļa
Iepriekšējs Statūtu 58.a pantā minēto apelācijas sūdzību pieļaujamības vērtējums 73

170.a pants Pieteikums par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu 73
170.b pants Lēmums attiecībā uz pieteikumu par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu 74

2. nodaļa
Atbildes raksts uz apelācijas sūdzību, replikas raksts un atbildes raksts uz repliku 74

171. pants Apelācijas sūdzības izsniegšana 74
172. pants Lietas dalībnieki, kuriem ir tiesības iesniegt atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību 74
173. pants Atbildes raksta uz apelācijas sūdzību saturs 75
174. pants Atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību minētie prasījumi 75
175. pants Replikas raksts un atbildes raksts uz repliku 75

3. nodaļa
Pretapelācijas sūdzības forma, saturs un prasījumi 75

176. pants Pretapelācijas sūdzība 75

177. pants Pretapelācijas sūdzības saturs 76

178. pants Pretapelācijas sūdzībā minētie prasījumi, pamati un argumenti 76

4. nodaļa
Pēc pretapelācijas sūdzības sekojošie procesuālie raksti 76

179. pants Atbilde uz pretapelācijas sūdzību 76

180. pants Pēc pretapelācijas sūdzības iesniegtais replikas raksts un atbildes raksts uz repliku 77

5. nodaļa
Apelācijas vai pretapelācijas sūdzības izskatīšana, izdodot rīkojumu 77

181. pants Acīmredzami nepieņemama vai acīmredzami nepamatota apelācijas vai pretapelācijas sūdzība 77

182. pants Acīmredzami pamatota apelācijas vai pretapelācijas sūdzība 77

6. nodaļa
Apelācijas sūdzības izslēgšanas no reģistra sekas attiecībā uz pretapelācijas sūdzību 78

183. pants Atteikšanās no apelācijas sūdzības vai tās acīmredzamas nepieņemamības sekas attiecībā uz pretapelācijas sūdzību 78

7. nodaļa
Tiesāšanās izdevumi un juridiskā palīdzība apelācijas tiesvedībā 78

184. pants Tiesāšanās izdevumu noteikšana apelācijas tiesvedībā 78

185. pants Juridiskā palīdzība 79

186. pants Iepriekšējs pieteikums par juridisko palīdzību 79

187. pants Lēmums par pieteikumu par juridisko palīdzību 79

188. pants Summas, kas ir jāmaksā kā juridiskā palīdzība 80

189. pants Juridiskās palīdzības pārtraukšana 80

8. nodaļa
Citi apelācijas tiesvedībai piemērojamie noteikumi 80

190. pants Citi apelācijas tiesvedībai piemērojamie noteikumi 80

190.a pants Kārtība, kādā veic darbības ar informāciju vai materiāliem, kas iesniegti Vispārējā tiesā atbilstoši tās Reglamenta 105. pantam 81

VI sadaļa
Vispārējās tiesas nolēmumu pārskatīšana 82

191. pants Pārskatīšanas palāta 82
192. pants Informācija par nolēmumiem, kuri var tikt pārskatīti, un to paziņošana 82
193. pants Nolēmumu, kas pieņemti apelācijas tiesvedībā, pārskatīšana 82
193.a pants Pārskatīšanas ierosinājuma neesamība 83
194. pants Prejudiciālu nolēmumu pārskatīšana 83
195. pants Spriedums par lietas būtību pēc lēmuma par pārskatīšanu pieņemšanas 84

VII sadaļa
Lūgumi sniegt atzinumu 85

196. pants Tiesvedības rakstveida daļa 85
197. pants Tiesneša referenta un ģenerāladvokāta norīkošana 85
198. pants Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai 85
199. pants Atzinuma pieņemšanas termiņš 85
200. pants Atzinuma pasludināšana un izsniegšana 85

VIII sadaļa
Sevišķā tiesāšanas kārtība 86

201. pants Apelācijas sūdzības par arbitrāžas komitejas lēmumiem 86
202. pants EAEKL 103. pantā minētā tiesvedība 86
203. pants EAEKL 104. un 105. pantā minētās tiesvedības 87
204. pants EEZ līguma 111. panta 3. punktā paredzētā tiesvedība 87
205. pants LES 35. pantā tā redakcijā pirms Lisabonas līguma spēkā stāšanās minēto domstarpību izšķiršana 87
206. pants LESD 269. pantā minētie pieteikumi 87

Nobeiguma noteikumi 89

207. pants Papildu procesuālie noteikumi 89
208. pants Izpildes noteikumi 89
209. pants Atcelšana 89
210. pants Šā Reglamenta publicēšana un stāšanās spēkā 89

Ievada noteikumi

1. pants *Definīcijas*

1. Šajā Reglamentā:

   a) Līguma par Eiropas Savienību normas tiek apzīmētas ar abreviatūru "LES", kam seko šī līguma attiecīgā panta numurs,
   b) Līguma par Eiropas Savienības darbību normas tiek apzīmētas ar abreviatūru "LESD", kam seko šī līguma attiecīgā panta numurs,
   c) Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma normas tiek apzīmētas ar abreviatūru "EAEKL", kam seko šī līguma attiecīgā panta numurs,
   d) "Statūti" ir Protokols par Eiropas Savienības Tiesas Statūtiem,
   e) "EEZ līgums" ir Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu [2],
   f) "Padomes Regula Nr. 1" ir Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regula Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas [3].

2. Šajā Reglamentā:

   a) "iestādes" ir Savienības iestādes, kas ir minētas LES 13. panta 1. punktā, un struktūras, kas ir izveidotas ar Līgumiem vai ar to īstenošanai pieņemtu aktu un kas var būt lietas dalībnieki Tiesā,
   b) "EBTA Uzraudzības iestāde" ir EEZ līgumā minētā uzraudzības iestāde,
   c) "Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas" ir visi lietas dalībnieki, valstis, iestādes un struktūras, kuriem atbilstoši šim pantam ir atļauts iesniegt procesuālos rakstus vai apsvērumus prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā.

2. pants *Šā Reglamenta darbības joma*

Šā Reglamenta noteikumi īsteno un vajadzības gadījumā papildina atbilstošās LES, LESD un EAEKL normas, kā arī Statūtus.

[2] OV L 1, 3.1.1994., 27. lpp.
[3] OV 17, 6.10.1958., 385. lpp.

I sadaļa
Tiesas struktūra un darba organizācija

1. nodaļa
Tiesneši un ģenerāladvokāti

3. pants *Tiesnešu un ģenerāladvokātu pilnvaru termiņa sākums*

Tiesneša vai ģenerāladvokāta pilnvaru termiņš sākas no dokumentā par iecelšanu noteiktās dienas. Ja šajā dokumentā nav norādīta pilnvaru termiņa sākuma diena, šis termiņš sākas šī dokumenta publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* dienā.

4. pants *Zvēresta nodošana*

Pirms savu amata pienākumu izpildes uzsākšanas tiesnesis un ģenerāladvokāts pirmajā atklātajā Tiesas sēdē, kurā viņi piedalās pēc iecelšanas amatā, nodod šādu Statūtu 2. pantā paredzētu zvērestu:

"Es zvēru pildīt savus pienākumus objektīvi un apzinīgi, es zvēru ievērot apspriežu slepenību."

5. pants *Svinīgais solījums*

Tūlīt pēc zvēresta nodošanas tiesnesis un ģenerāladvokāts paraksta deklarāciju, kurā dod Statūtu 4. panta trešajā daļā paredzēto svinīgo solījumu.

6. pants *Tiesneša vai ģenerāladvokāta atlaišana no amata*

1. Gadījumos, kad Tiesai saskaņā ar Statūtu 6. pantu ir jālemj par to, vai tiesnesis vai ģenerāladvokāts joprojām atbilst attiecīgajiem nosacījumiem vai prasībām, kas izriet no viņa pienākumiem, priekšsēdētājs uzaicina attiecīgo tiesnesi vai ģenerāladvokātu sniegt savus apsvērumus.

2. Tiesa lemj bez sekretāra piedalīšanās.

7. pants *Amata stāža rangs*

1. Tiesnešu un ģenerāladvokātu amata stāžu aprēķina vienādi no viņu amata pienākumu izpildes uzsākšanas brīža.

2. Vienāda amata stāža gadījumā rangus nosaka atbilstīgi vecumam.

3. Tiesneši un ģenerāladvokāti, kurus amatā ieceļ atkārtoti, saglabā savu iepriekšējo rangu.

2. nodaļa
Tiesas priekšsēdētājs, palātu izveide un pirmā ģenerāladvokāta ievēlēšana

8. pants *Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka ievēlēšana*

1. Tūlīt pēc daļējas nomaiņas, kas noteikta LESD 253. panta otrajā daļā, tiesneši no sava vidus uz trijiem gadiem ievēlē Tiesas priekšsēdētāju.

2. Ja priekšsēdētāja amats kļūst brīvs pirms parastā pilnvaru termiņa beigām, Tiesa uz atlikušo pilnvaru termiņu ievēlē amata pārņēmēju.

3. Šajā pantā noteiktās vēlēšanas notiek, balsojot aizklāti. Ievēlē tiesnesi, kurš iegūst vairāk nekā pusi no Tiesas tiesnešu balsīm. Ja neviens no tiesnešiem neiegūst šo balsu vairākumu, notiek vēlēšanu nākamās kārtas, līdz tiek sasniegts šis balsu vairākums.

4. Pēc tam tiesneši no sava vidus atbilstoši iepriekšējā punktā paredzētajai kārtībai uz trijiem gadiem ievēlē Tiesas priekšsēdētāja vietnieku. Ja priekšsēdētāja vietnieka amats kļūst brīvs pirms parastā pilnvaru termiņa beigām, piemēro šā panta 2. punktu.

5. Saskaņā ar šo pantu ievēlēto priekšsēdētāja un viņa vietnieka uzvārdus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

9. pants *Tiesas priekšsēdētāja pilnvaras*

1. Priekšsēdētājs reprezentē Tiesu.

2. Priekšsēdētājs vada Tiesas darbu. Viņš vada Tiesas locekļu vispārējās sapulces, kā arī Tiesas plēnuma un virspalātas sēdes un apspriedes.

3. Priekšsēdētājs nodrošina iestādes dienestu pienācīgu darbību.

10. pants *Tiesas priekšsēdētāja vietnieka pilnvaras*

1. Priekšsēdētāja vietnieks palīdz Tiesas priekšsēdētājam viņa pienākumu izpildē un aizstāj viņu tā prombūtnē.

2. Viņš to aizstāj pēc Tiesas priekšsēdētāja lūguma šā Reglamenta 9. panta 1. un 3. punktā paredzēto pienākumu izpildē.

3. Tiesa, pieņemot lēmumu, precizē noteikumus, saskaņā ar kuriem priekšsēdētāja vietnieks aizstāj Tiesas priekšsēdētāju viņa ar tiesas spriešanu saistīto pienākumu izpildē. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

11. pants *Palātu izveide*

1. Tiesa saskaņā ar Statūtu 16. pantu izveido piecu un trīs tiesnešu palātas un lemj par to, kuri tiesneši tajās darbosies.

2. Tiesa norīko piecu tiesnešu palātas, kuras vienu gadu izskata 107., 193. un 194. pantā minētās lietas.

3. Attiecībā uz lietām, kas saskaņā ar 60. pantu ir nodotas kādam no iztiesāšanas sastāviem, termins "Tiesa" šajā Reglamentā nozīmē šo sastāvu.

4. Lietās, kas nodotas piecu vai trīs tiesnešu palātām, Tiesas priekšsēdētāja pilnvaras īsteno attiecīgās palātas priekšsēdētājs.

5. Palātu sastāvu un informāciju par to palātu norīkošanu, kas izskata 107., 193. un 194. pantā minētās lietas, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

12. pants *Palātu priekšsēdētāju ievēlēšana*

1. Uzreiz pēc tam, kad ir ievēlēts Tiesas priekšsēdētājs un viņa vietnieks, tiesneši uz trijiem gadiem ievēlē piecu tiesnešu palātu priekšsēdētājus.

2. Pēc tam tiesneši uz vienu gadu ievēlē trīs tiesnešu palātu priekšsēdētājus.

3. Piemēro 8. panta 2. un 3. punkta noteikumus.

4. Saskaņā ar šo pantu ievēlēto palātu priekšsēdētāju uzvārdus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

13. pants *Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka prombūtne*

Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka prombūtnē Tiesas priekšsēdētāja pienākumus saskaņā ar 7. pantā noteikto rangu kārtību pilda kāds no piecu tiesnešu palātu priekšsēdētājiem vai viņa prombūtnē – kāds no trīs tiesnešu palātu priekšsēdētājiem vai viņa prombūtnē – kāds no pārējiem tiesnešiem.

14. pants *Pirmā ģenerāladvokāta ievēlēšana*

1. Tūlīt pēc daļējas nomaiņas, kas noteikta LESD 253. panta otrajā daļā, ģenerāladvokāti no sava vidus uz trijiem gadiem ievēlē pirmo ģenerāladvokātu.

2. Ja pirmā ģenerāladvokāta amats kļūst brīvs pirms parastā pilnvaru termiņa beigām, uz atlikušo pilnvaru termiņu tiek norīkots amata pārņēmējs.

3. Šajā pantā noteiktās vēlēšanas notiek, balsojot aizklāti. Ievēlē ģenerāladvokātu, kurš iegūst vairāk nekā pusi no Tiesas ģenerāladvokātu balsīm. Ja neviens no ģenerāladvokātiem neiegūst šo balsu vairākumu, notiek vēlēšanu nākamās kārtas, līdz tiek sasniegts šis balsu vairākums.

4. Saskaņā ar šo pantu ievēlētā pirmā ģenerāladvokāta uzvārdu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. nodaļa
Lietu nodošana tiesnešiem referentiem un ģenerāladvokātiem

15. pants *Tiesneša referenta norīkošana*

1. Pēc dokumenta par lietas ierosināšanu iesniegšanas Tiesas priekšsēdētājs pēc iespējas ātrāk norīko par lietu atbildīgo tiesnesi referentu.

2. Lietām, kas minētas 107., 193. un 194. pantā, tiesnesi referentu pēc palātas, kas norīkota saskaņā ar 11. panta 2. punktu, priekšsēdētāja priekšlikuma izvēlas no šīs palātas tiesnešiem. Ja atbilstoši 109. pantam palāta nolemj lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu nepiemērot steidzamības tiesvedību, Tiesas priekšsēdētājs var nodot lietu tiesnesim referentam, kas darbojas citā palātā.

3. Tiesneša referenta prombūtnē Tiesas priekšsēdētājs veic nepieciešamās darbības.

16. pants *Ģenerāladvokāta norīkošana*

1. Pirmais ģenerāladvokāts lemj par lietas nodošanu kādam no ģenerāladvokātiem.

2. Kāda no ģenerāladvokātiem prombūtnē pirmais ģenerāladvokāts veic vajadzīgos pasākumus.

4. nodaļa
Referentu palīgi

17. pants *Referentu palīgi*

1. Ja Tiesa uzskata, ka to prasa tai nodoto lietu izskatīšana un pierādījumu savākšana, tā saskaņā ar Statūtu 13. pantu var izteikt priekšlikumu iecelt referentu palīgus.

2. Referentu palīgi it īpaši:

   a) palīdz Tiesas priekšsēdētājam pieteikumu par pagaidu noregulējumu izskatīšanā,
   b) palīdz tiesnešiem referentiem viņu darbā.

3. Savu pienākumu izpildē referentu palīgi ir attiecīgi Tiesas priekšsēdētāja, palātas priekšsēdētāja vai tiesneša referenta padotībā.

4. Pirms savu amata pienākumu izpildes uzsākšanas referenta palīgs nodod Tiesai zvērestu, kas norādīts šā Reglamenta 4. pantā.

5. Nodaļa
Kanceleja

18. pants *Sekretāra iecelšana*

1. Tiesa ieceļ sekretāru.

2. Ja sekretāra amata vieta ir brīva, *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē sludinājumu. Ieinteresētās personas ātrākais trīs nedēļu laikā tiek aicinātas iesniegt savu kandidatūru, pievienojot visas ziņas par savu pilsonību, saviem akadēmiskajiem grādiem, savām valodu zināšanām, savu pašreizējo darba vietu un iepriekšējām darba vietām, kā arī pieredzi tieslietu un starptautiskajā jomā, ja tāda viņām ir.

3. Balsošana, kurā piedalās tiesneši un ģenerāladvokāti, notiek saskaņā ar šā Reglamenta 8. panta 3. punktā noteikto procedūru.

4. Sekretāru ieceļ uz sešiem gadiem. Viņu var iecelt amatā atkārtoti. Tiesa var nolemt esošo sekretāru iecelt šajā amatā atkārtoti, neizmantojot šā panta 2. punktā paredzēto procedūru.

5. Sekretārs nodod 4. pantā paredzēto zvērestu un paraksta 5. pantā paredzēto deklarāciju.

6. Sekretāru var atbrīvot no amata vienīgi tad, ja viņš vairs neatbilst attiecīgajiem nosacījumiem vai arī nepilda savus amata pienākumus. Tiesa lemj pēc tam, kad sekretāram ir dota iespēja izteikt savus apsvērumus.

7. Ja sekretāra amats kļūst brīvs pirms parastā pilnvaru termiņa beigām, Tiesa uz sešiem gadiem ieceļ jaunu sekretāru.

8. Saskaņā ar šo pantu ievēlētā sekretāra uzvārdu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

19. pants *Sekretāra palīgs*

Ievērojot procedūru, kas attiecas uz sekretāru, Tiesa var iecelt sekretāra palīgu, lai palīdzētu sekretāram un aizstātu viņu prombūtnē.

20. pants *Sekretāra pilnvaras*

1. Sekretārs Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā ir atbildīgs par dokumentu pieņemšanu, nodošanu un glabāšanu, kā arī par to izsniegšanu atbilstīgi šim Reglamentam.

2. Sekretārs palīdz Tiesas locekļiem visu viņu oficiālo pienākumu izpildē.

3. Sekretāra glabāšanā ir zīmogi, un viņš ir atbildīgs par Tiesas arhīvu. Viņš atbild par Tiesas publikācijām, it īpaši par judikatūras krājumu publicēšanu.

4. Sekretārs Tiesas priekšsēdētāja pakļautībā vada Tiesas dienestus. Viņš ir atbildīgs par personāla un administratīvo vadību, kā arī budžeta sagatavošanu un izpildi.

21. pants *Reģistrs*

1. Kancelejā sekretāra uzraudzībā tur reģistru, kurā iesniegšanas kārtībā reģistrē visus procesuālos dokumentus, kā arī to apstiprinošus materiālus un dokumentus.

2. Kad dokuments ir reģistrēts, sekretārs par to izdara atzīmi uz dokumenta oriģināleksemplāra un pēc lietas dalībnieku pieteikuma uz kopijām, kas šim nolūkam ir iesniegtas.

3. Ierakstiem reģistrā un iepriekšējā punktā noteiktajām atzīmēm ir publiska ticamība.

4. *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē paziņojumu, norādot pieteikuma par lietas ierosināšanu reģistrācijas dienu, lietas dalībnieku uzvārdus vai nosaukumus, vai attiecīgā gadījumā tos aizstājošus lielos sākumburtus, prasītāja prasījumus, kā arī kopsavilkumu par izvirzītajiem pamatiem un galvenajiem argumentiem.

5. Šā Reglamenta III sadaļā paredzētajos gadījumos *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicētajā paziņojumā norāda lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniegšanas dienu, iesniedzējtiesu, pamatlietas pušu uzvārdus vai nosaukumus, vai attiecīgā gadījumā tos aizstājošus lielos sākumburtus, kā arī Tiesai uzdotos jautājumus.

22. pants *Iepazīšanās ar reģistru, spriedumiem un rīkojumiem*

1. Ikviens var kancelejā iepazīties ar reģistru un saņemt tā kopijas vai izrakstus no tā atbilstīgi kancelejas izcenojumiem, kurus pēc sekretāra priekšlikuma nosaka Tiesa.
2. Ikviens lietas dalībnieks atbilstīgi kancelejas izcenojumiem var saņemt apliecinātas procesuālo dokumentu kopijas.
3. Ikviens atbilstīgi kancelejas izcenojumiem var saņemt apliecinātas spriedumu un rīkojumu kopijas.

6. nodaļa
Tiesas darbs

23. pants *Tiesas sēžu vieta*

Vienu vai vairākas konkrētas sēdes Tiesa var noturēt vietā, kas nav Tiesas mītne.

24. pants *Tiesas darba kalendārs*

1. Tiesas oficiālais darba gads sākas kalendārā gada 7. oktobrī un beidzas nākamā gada 6. oktobrī.
2. Tiesas oficiālās brīvdienas nosaka Tiesa.
3. Steidzamos gadījumos priekšsēdētājs tiesnešus un ģenerāladvokātus var sasaukt Tiesas oficiālo brīvdienu laikā.
4. Tiesa ievēro tās valsts svētku dienas, kurā atrodas tās mītne.
5. Attiecīgos apstākļos Tiesa var tiesnešiem un ģenerāladvokātiem piešķirt atvaļinājumu.
6. Tiesas oficiālo brīvdienu datumus un svētku dienu sarakstu katru gadu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

25. pants *Vispārējā sapulce*

Nolēmumus par iekšējiem administratīviem jautājumiem vai šā Reglamenta 59. pantā minētajā ievadziņojumā ietvertajiem priekšlikumiem Tiesa pieņem vispārējā sapulcē, kurā ar lemšanas balsstiesībām piedalās visi tiesneši un ģenerāladvokāti. Ja vien Tiesa nelemj citādi, apspriedēs piedalās sekretārs.

26. pants *Protokolu sagatavošana*

Ja Tiesa notur sēdi bez sekretāra klātbūtnes, tā vajadzības gadījumā uzdod rakstīt protokolu tiesnesim ar vismazāko amata stāžu šā Reglamenta 7. panta nozīmē. Protokolu paraksta priekšsēdētājs un minētais tiesnesis.

7. nodaļa
Iztiesāšanas sastāvi

1. iedaļa – Iztiesāšanas sastāvu izveide

27. pants *Virspalātas sastāvs*

1. Izskatot katru lietu, virspalātas sastāvā ir Tiesas priekšsēdētājs un viņa vietnieks, trīs to palātu priekšsēdētāji, kurās ir pieci tiesneši, tiesnesis referents un tāds skaits tiesnešu, kāds ir vajadzīgs, lai kopējais tiesnešu skaits būtu piecpadsmit. Pēdējos no minētajiem tiesnešiem un trīs to palātu priekšsēdētājus, kurās ir pieci tiesneši, izraugās no šī panta 3. un 4. punktā minētajiem sarakstiem tajos paredzētajā secībā. Katrai lietai, ko nodod izskatīšanai virspalātā, pirmais katrā no šiem sarakstiem izraudzītais tiesnesis ir tas, kura uzvārds ir tūlīt pēc tā tiesneša uzvārda, kurš no attiecīgā saraksta izraudzīts kā pēdējais, lai izskatītu iepriekšējo lietu, kas nodota izskatīšanai šajā iztiesāšanas sastāvā.

2. Pēc Tiesas priekšsēdētāja un viņa vietnieka, kā arī piecu tiesnešu palātu priekšsēdētāju ievēlēšanas izveido piecu tiesnešu palātu priekšsēdētāju sarakstu un pārējo tiesnešu sarakstu, kurus abus izmanto, lai noteiktu virspalātas sastāvu.

3. Piecu tiesnešu palātu priekšsēdētāju sarakstā ievēro šā Reglamenta 7. pantā noteikto kārtību.

4. Pārējo tiesnešu sarakstā ievēro šā Reglamenta 7. pantā noteikto kārtību, kas mijas ar pretēju kārtību: pirmais tiesnesis šajā sarakstā ir pirmais tiesnesis saskaņā ar minētajā pantā noteikto kārtību, otrais tiesnesis ir pēdējais tiesnesis saskaņā ar minēto kārtību, trešais tiesnesis ir otrais tiesnesis saskaņā ar minēto kārtību, ceturtais tiesnesis ir pirmspēdējais tiesnesis saskaņā ar minēto kārtību un tā tālāk.

5. Šā panta 3. un 4. punktā minētos sarakstus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6. Lietās, ko nodod izskatīšanai virspalātā tā kalendārā gada sākumā, kad daļēji nomaina tiesnešus, un līdz laikam, kad notiek šī nomaiņa, var tikt norīkoti divi aizstājējtiesneši, lai papildinātu iztiesāšanas sastāvu tik ilgi, kamēr pastāv nenoteiktība par Statūtu 17. panta trešajā daļā minētā kvoruma sasniegšanu. Aizstājējtiesneši ir divi tiesneši, kas uzskaitīti 4. punktā minētajā sarakstā tūlīt pēc pēdējā tiesneša, kas izraudzīts lietas izskatīšanai virspalātā.

7. Aizstājējtiesneši secībā, kāda paredzēta 4. punktā minētajā sarakstā, vajadzības gadījumā aizstāj tiesnešus, kas nevar piedalīties lēmuma pieņemšanā attiecīgajā lietā.

28. pants *Piecu un trīs tiesnešu palātu sastāvs*

1. Izskatot katru lietu, piecu un trīs tiesnešu palātās ir attiecīgās palātas priekšsēdētājs, tiesnesis referents un tāds skaits tiesnešu, kas ir vajadzīgs, lai tiesnešu skaits būtu attiecīgi pieci un trīs. Pēdējos no minētajiem tiesnešiem izraugās no šā panta 2. un 3. punktā minētajiem sarakstiem tajos paredzētajā secībā. Katrai lietai, ko nodod izskatīšanai kādā palātā, pirmais izraudzītais tiesnesis ir tas, kura uzvārds ir tūlīt pēc tā tiesneša uzvārda, kuru no saraksta izraudzīja pēdējo, lai izskatītu iepriekšējo lietu, ko nodeva izskatīšanai attiecīgajā palātā.

2. Piecu tiesnešu palātu sastāvu noteikšanai pēc šo palātu priekšsēdētāju ievēlēšanas izveido sarakstus ar visiem tiesnešiem, kas ietilpst attiecīgajā palātā, izņemot tās priekšsēdētāju. Sarakstus izveido tieši tāpat kā 27. panta 4. punktā minēto sarakstu.

3. Trīs tiesnešu palātu sastāvu noteikšanai pēc šo palātu priekšsēdētāju ievēlēšanas izveido sarakstus ar visiem tiesnešiem, kas ietilpst attiecīgajā palātā, izņemot tās priekšsēdētāju. Sarakstus izveido saskaņā ar 7. pantā noteikto kārtību.

4. Šā panta 2. un 3. punktā minētos sarakstus publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

29. pants *Palātu sastāvs gadījumā, kad lietas ir savstarpēji saistītas, vai atteikšanās izskatīt lietu gadījumā*

1. Ja Tiesa uzskata, ka vairākas lietas ir jāizskata un jāizlemj kopā vienam un tam pašam iztiesāšanas sastāvam, šis sastāvs ir tāds, kāds tas ir noteikts attiecībā uz to lietu, par kuru pirmo izskatīja ievadziņojumu.

2. Ja palāta, kurā lieta nodota izskatīšanai, saskaņā ar šā Reglamenta 60. panta 3. punktu lūdz šo lietu nodot izskatīšanai lielākā iztiesāšanas sastāvā, tajā iztiesāšanas sastāvā ir tās palātas locekļi, kura lietu nodeva atpakaļ Tiesai.

30. pants *Palātas priekšsēdētāja prombūtne*

1. Piecu tiesnešu palātas priekšsēdētāja prombūtnē palātas priekšsēdētāja pienākumus, attiecīgā gadījumā ievērojot šā Reglamenta 7. pantā noteikto kārtību, pilda trīs tiesnešu palātas priekšsēdētājs vai, ja šajā iztiesāšanas sastāvā nav trīs tiesnešu palātas priekšsēdētāja, to saskaņā ar 7. pantā noteikto kārtību dara kāds no pārējiem tiesnešiem.

2. Trīs tiesnešu palātas priekšsēdētāja prombūtnē palātas priekšsēdētāja pienākumus saskaņā ar 7. pantā noteikto kārtību pilda kāds no iztiesāšanas sastāva tiesnešiem.

31. pants *Iztiesāšanas sastāva locekļa prombūtne*

1. Kāda virspalātas locekļa prombūtnē viņu saskaņā ar 27. panta 4. punktā minētā saraksta secību aizstāj cits tiesnesis.

2. Kāda piecu tiesnešu palātas tiesneša prombūtnē viņu saskaņā ar 28. panta 2. punktā minētā saraksta secību aizstāj cits tās pašas palātas sastāvā esošs tiesnesis. Ja nav iespējams, ka prombūtnē esošu tiesnesi aizstāj tās pašas palātas sastāvā esošs tiesnesis, attiecīgās palātas priekšsēdētājs par to informē Tiesas priekšsēdētāju, kurš var iecelt citu tiesnesi, lai palātu papildinātu.

3. Kāda trīs tiesnešu palātas tiesneša prombūtnē viņu saskaņā ar 28. panta 3. punktā minētā saraksta secību aizstāj cits tās pašas palātas sastāvā esošs tiesnesis. Ja nav iespējams, ka prombūtnē esošu tiesnesi aizstāj tās pašas palātas sastāvā esošs tiesnesis, attiecīgās palātas priekšsēdētājs par to informē Tiesas priekšsēdētāju, kurš var iecelt citu tiesnesi, lai palātu papildinātu.

2. iedaļa – Apspriedes

32. pants *Apspriežu kārtība*

1. Tiesas apspriedes ir un paliek slepenas.

2. Ja ir notikusi tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, vienīgi tiesneši, kas tajā ir piedalījušies, un, iespējams, par lietas izpēti atbildīgais referenta palīgs piedalās arī apspriedēs.

3. Ikviens tiesnesis, kas piedalās apspriedēs, izsaka savu viedokli un to motivē.

4. Tiesas nolēmums ir atkarīgs no secinājumiem, pie kādiem tiesneši ar balsu vairākumu nonāk gala apspriedē.

33. pants *Tiesnešu, kuri piedalās apspriedēs, skaits*

Ja tiesneša prombūtnes dēļ tiesneši ir pāra skaitā, tiesnesim ar vismazāko amata stāžu šā Reglamenta 7. panta nozīmē ir jāatturas no dalības apspriedēs, izņemot gadījumu, kad viņš ir tiesnesis referents. Šādā gadījumā tiesnesis, kuram ir nākamais zemākais amata stāža rangs, atturas no dalības apspriedēs.

34. pants *Virspalātas kvorums*

1. Ja attiecībā uz izskatīšanai virspalātā nodotu lietu nav iespējams sasniegt Statūtu 17. panta trešajā daļā minēto kvorumu, Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar šā Reglamenta 27. panta 4. punktā minētā saraksta secību norīko vienu vai vairākus citus tiesnešus.

2. Ja pirms šīs norīkošanas ir notikusi tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, vēlreiz uzklausa lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumus, kā arī ģenerāladvokāta secinājumus.

35. pants *Piecu un trīs tiesnešu palātu kvorums*

1. Ja lietā, kas nodota izskatīšanai kādā no piecu vai trīs tiesnešu palātām, nav iespējams sasniegt Statūtu 17. panta otrajā daļā minēto kvorumu, Tiesas priekšsēdētājs saskaņā ar attiecīgi šā Reglamenta 28. panta 2. un 3. punktā minētā saraksta secību norīko vienu vai vairākus citus tiesnešus. Ja nav iespējams, ka prombūtnē esošu tiesnesi aizstāj tās pašas palātas sastāvā esošs tiesnesis, attiecīgās palātas priekšsēdētājs par to nekavējoties informē Tiesas priekšsēdētāju, kurš ieceļ citu tiesnesi, lai palātu papildinātu.

2. Šā Reglamenta 34. panta 2. punktu piemēro *mutatis mutandis* attiecībā uz piecu un trīs tiesnešu palātām.

8. nodaļa
Valodu lietojums

36. pants *Tiesvedības valoda*

Tiesvedības valodas ir angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valoda.

37. pants *Tiesvedības valodas noteikšana*

1. Tiešajās prasībās tiesvedības valodu izvēlas prasītājs, ja vien nav piemērojami šādi noteikumi:

   a) ja atbildētājs ir kāda dalībvalsts, tad tiesvedības valoda ir attiecīgās dalībvalsts oficiālā valoda; ja šajā valstī ir vairāk nekā viena oficiālā valoda, prasītājs var izvēlēties kādu no šīm valodām;

   b) pēc kopīga pušu pieteikuma visā tiesvedībā vai tās daļā var atļaut lietot kādu citu no 36. pantā minētajām valodām;

   c) atkāpjoties no a) un b) apakšpunkta, pēc vienas puses pieteikuma un pēc pretējās puses un ģenerāladvokāta uzklausīšanas kā tiesvedības valodu visā tiesvedībā vai tās daļā var atļaut lietot kādu citu no 36. pantā minētajām valodām; šādu pieteikumu nedrīkst iesniegt Eiropas Savienības iestāde.

2. Neskarot iepriekšējā punkta b) un c) apakšpunktā, kā arī šā Reglamenta 38. panta 4. un 5. punktā paredzētos noteikumus,

   a) apelācijas tiesvedībā par Vispārējās tiesas nolēmumiem, kā noteikts Statūtu 56. un 57. pantā, tiesvedības valoda ir tā valoda, kurā pieņemts Vispārējās tiesas nolēmums, par ko ir iesniegta apelācijas sūdzība;

   b) ja Tiesa saskaņā ar Statūtu 62. panta otro daļu nolemj pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu, tiesvedības valoda ir tā valoda, kurā pieņemts Vispārējās tiesas nolēmums, uz kuru attiecas pārskatīšana;

   c) dokumentos, ar ko apstrīd lēmumus par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem, protestos par aizmugurisku spriedumu, trešās personas protestos, kā arī pieteikumos interpretēt vai pārskatīt nolēmumu vai pieteikumos par papildsprieduma taisīšanu tiesvedības valoda ir tā, kādā ir sagatavots ar šiem pieteikumiem vai dokumentiem saistītais nolēmums.

3. Prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā tiesvedības valoda ir iesniedzējtiesas tiesvedības valoda. Pēc vienas pamatlietas puses pienācīgi pamatota pieteikuma un pēc pretējās puses un ģenerāladvokāta uzklausīšanas kā tiesvedības valodu tiesvedības mutvārdu daļā var atļaut lietot kādu citu no 36. pantā minētajām valodām. Ja tas tiek ļauts, šo citu valodu var lietot visas Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas.

4. Lēmumu par iepriekš minētajiem pieteikumiem var pieņemt priekšsēdētājs; priekšsēdētājs var pieteikumu nodot izlemšanai Tiesai, un, ja viņš ierosina to apmierināt bez visu pušu piekrišanas, viņam tas ir jānodod izlemšanai Tiesai.

38. pants *Tiesvedības valodas izmantošana*

1. Tiesvedības valodu izmanto arī lietas dalībnieku procesuālajos rakstos un mutvārdu paskaidrojumos, tostarp iesniegtajos un pievienotajos materiālos un dokumentos, kā arī Tiesas sēžu protokolos un nolēmumos.

2. Visiem iesniegtajiem vai pievienotajiem dokumentiem, kas sagatavoti kādā citā valodā, jāpievieno tulkojums tiesvedības valodā.

3. Tomēr attiecībā uz apjomīgiem materiāliem un gariem dokumentiem var iesniegt izrakstu tulkojumus. Tiesa pēc savas ierosmes vai lietas dalībnieka pieteikuma jebkurā laikā var lūgt iesniegt pilnu vai pilnīgāku tulkojumu.

4. Atkāpjoties no iepriekšējiem noteikumiem, dalībvalstis, piedaloties prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, iestājoties lietā vai tiesvedībā Tiesā vai vēršoties tajā ar pieteikumu, prasību vai apelācijas sūdzību, ir tiesīgas izmantot savu oficiālo valodu. Šis noteikums attiecas gan uz rakstveida dokumentiem, gan mutvārdu paziņojumiem. Sekretārs visos gadījumos nodrošina tulkojumu tiesvedības valodā.

5. Valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EBTA Uzraudzības iestāde, piedaloties prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, iestājoties lietā vai tiesvedībā Tiesā vai iesniedzot Tiesā pieteikumu vai apelācijas sūdzību, var izmantot kādu no 36. pantā minētajām valodām, kas nav tiesvedības valoda. Šis noteikums attiecas gan uz rakstveida dokumentiem, gan mutvārdu paziņojumiem. Sekretārs visos gadījumos nodrošina tulkojumu tiesvedības valodā.

6. Trešās valstis, kas saskaņā ar Statūtu 23. panta ceturto daļu piedalās prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, var izmantot kādu no 36. pantā minētajām valodām, kas nav tiesvedības valoda. Šis noteikums attiecas gan uz rakstveida dokumentiem, gan mutvārdu paziņojumiem. Sekretārs nodrošina šādu dokumentu vai paziņojumu tulkošanu tiesvedības valodā.

7. Ja liecinieks vai eksperts paziņo, ka viņš nespēj pienācīgi izteikties nevienā no 36. pantā minētajām valodām, Tiesa var atļaut viņam izteikties kādā citā valodā. Sekretārs nodrošina tulkošanu tiesvedības valodā.

8. Tiesas priekšsēdētājs un viņa vietnieks, kā arī palātu priekšsēdētāji kādu no 36. pantā minētajām valodām, kas nav tiesvedības valoda, var izmantot mutvārdu procesa vadīšanai, tiesneši un ģenerāladvokāti – uzdodot jautājumus, un ģenerāladvokāti – sniedzot secinājumus. Sekretārs nodrošina tulkošanu tiesvedības valodā.

39. pants *Sekretāra pienākumi valodu lietojuma jomā*

1. Sekretārs nodrošina tiesvedības rakstveida daļā iesniegto procesuālo dokumentu rakstveida tulkojumu tiesvedības valodā un attiecīgā gadījumā – citā 36. pantā minētajā valodā.

2. Sekretārs arī nodrošina tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai teiktā mutvārdu tulkojumu tiesvedības valodā, kā arī citās 36. punktā minētajās valodās, kuras izmanto tiesas sēdē esošie lietas dalībnieki vai kuras atzītas par vajadzīgām tiesas sēdes pienācīgai norisei.

40. pants *Valodu lietojums Tiesas publikācijās*

Tiesas publikācijas sagatavo valodās, kas minētas Padomes Regulas Nr. 1 1. pantā.

41. pants *Autentiski dokumenti*

Dokumenti, kas sagatavoti tiesvedības valodā vai attiecīgā gadījumā kādā no valodām, kuru izmantošana ir atļauta saskaņā ar šā Reglamenta 37. vai 38. pantu, ir autentiski.

42. pants *Tiesas tulkošanas dienests*

Tiesa izveido tulkošanas dienestu, kurā nodarbina ekspertus ar atbilstošām zināšanām tiesību jomā un ļoti labām vairāku Eiropas Savienības oficiālo valodu zināšanām.

II sadaļa
Kopīgi procesuālie noteikumi

1. nodaļa
Pārstāvju, padomdevēju un advokātu tiesības un pienākumi

43. pants *Privilēģijas, imunitāte un atvieglojumi*

1. Pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem, kas piedalās tiesvedībā Tiesā vai kādā citā tiesu iestādē, kurai Tiesa devusi tiesas uzdevumu, ir imunitāte attiecībā uz visu, ko viņi teikuši vai rakstījuši par attiecīgo lietu vai tās dalībniekiem.

2. Pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem turklāt ir arī šādas privilēģijas un atvieglojumi:

   a) attiecībā uz materiāliem un dokumentiem, kas ir saistīti ar tiesvedību, neveic kratīšanu un konfiskāciju; domstarpību gadījumā muitas vai policijas ierēdņi šādus materiālus un dokumentus var aizzīmogot; šādā gadījumā tos nekavējoties nogādā Tiesā pārbaudei, ko veic sekretāra un attiecīgās personas klātbūtnē;
   b) pārstāvjiem, padomdevējiem un advokātiem ir tiesības pienākumu izpildes laikā netraucēti ceļot.

44. pants *Lietas dalībnieku pārstāvju statuss*

1. Lai izmantotu iepriekšējā pantā norādītās privilēģijas, imunitāti un atvieglojumus, personām, kam uz to ir tiesības, ir jāapliecina to statuss:

   a) pārstāvja statusu apliecina viņa pilnvarotāja izdots dokuments, kuram ir publiska ticamība un kura kopiju tas nekavējoties iesniedz sekretāram;
   b) advokāta statusu apliecina apliecinošs dokuments par to, ka viņš ir tiesīgs praktizēt dalībvalsts vai citas valsts, kura ir EEZ līguma līgumslēdzēja puse, tiesā, un, ja viņš pārstāv privāttiesību juridisko personu, – šīs personas pilnvarojums;
   c) padomdevēja statusu apliecina tā lietas dalībnieka pilnvarojums, kuram viņš palīdz.

2. Vajadzības gadījumā Tiesas sekretārs tām izdod apliecinošu dokumentu. Šī apliecinošā dokumenta derīguma termiņš ir ierobežots, un to ir iespējams pagarināt vai saīsināt atbilstīgi tiesvedības ilgumam.

45. pants *Imunitātes atcelšana*

1. Šā Reglamenta 43. pantā noteiktās privilēģijas, imunitāti un atvieglojumus piešķir vienīgi pienācīgas tiesvedības norises interesēs.

2. Tiesa, ja tā uzskata, ka tas netraucēs pienācīgai tiesvedības norisei, imunitāti var atcelt.

46. pants *Aizliegums piedalīties tiesvedībā*

1. Ja Tiesa uzskata, ka kāda pārstāvja, padomdevēja vai advokāta attieksme pret Tiesu nav saderīga ar cieņu pret Tiesu vai ar pareizas tiesvedības prasībām vai ka pārstāvis, padomdevējs vai advokāts savas tiesības izmanto neatbilstīgi mērķiem, kam tās ir piešķirtas, tad Tiesa to norāda attiecīgajai personai. Ja Tiesa par to informē kompetentās iestādes, kurām ir pakļauta attiecīgā persona, attiecīgajai personai nosūta šīm iestādēm adresētās vēstules kopiju.

2. Tādu pašu iemeslu dēļ Tiesa, uzklausījusi attiecīgo personu un ģenerāladvokātu un izdodot motivētu rīkojumu, jebkurā brīdī var liegt pārstāvim, padomdevējam vai advokātam piedalīties tiesvedībā. Šo rīkojumu izpilda uzreiz.

3. Ja pārstāvim, padomdevējam vai advokātam liedz piedalīties tiesvedībā, to aptur uz laiku, ko nosaka priekšsēdētājs, lai ļautu attiecīgajam lietas dalībniekam iecelt jaunu pārstāvi, padomdevēju vai advokātu.

4. Saskaņā ar šo pantu pieņemtos nolēmumus var atcelt.

47. pants *Augstskolu pasniedzēji un pamatlietas puses*

1. Šīs nodaļas noteikumi attiecas uz augstskolu pasniedzējiem, kuriem saskaņā ar Statūtu 19. pantu ir tiesības uzstāties Tiesā.

2. Minētie noteikumi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvaros attiecas arī uz pamatlietas pusēm, ja saskaņā ar piemērojamajiem valsts procesuālajiem noteikumiem tām ir tiesības celt prasību tiesā, neizmantojot advokāta pakalpojumus, kā arī personām, kurām atbilstoši šiem pašiem procesuālajiem noteikumiem ir tiesības tās pārstāvēt.

2. nodaļa
Dokumentu izsniegšana

48. pants *Dokumentu izsniegšanas veidi*

1. Statūtos un šajā Reglamentā paredzēto dokumentu izsniegšanu nodrošina sekretārs vai nu elektroniski, vai nosūtot izsniedzamā dokumenta kopiju pa pastu ierakstītā sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu, vai arī nogādājot šo kopiju personiski un saņemot parakstu par saņemšanu.

2. Tiesa, pieņemot lēmumu, paredz nosacījumus, atbilstoši kuriem procesuālo dokumentu var izsniegt elektroniski. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. Ja adresāts ir piekritis, ka tam dokumentus izsniedz elektroniski, ievērojot Tiesas noteiktos nosacījumus, visus procesuālos dokumentus, tostarp Tiesas spriedumus un rīkojumus, izsniedz šādā veidā. Pretējā gadījumā izsniegšanu veic uz adresi, ko adresāts norādījis dokumentu izsniegšanai, vai, ja adresāts nav norādījis izsniegšanas adresi, uz viņa adresi, izsniedzamā dokumenta kopiju vai nu nosūtot pa pastu ierakstītā sūtījumā ar paziņojumu par saņemšanu, vai arī nogādājot šo kopiju personiski un saņemot parakstu par saņemšanu. Sekretārs sagatavo un apliecina izsniedzamo dokumentu kopijas.

4. Ja tehnisku iemeslu dēļ vai arī procesuālā dokumenta veida vai apjoma dēļ šo dokumentu nevar nosūtīt elektroniski, dokumenta izsniegšanu veic uz adresi, ko adresāts ir norādījis dokumentu izsniegšanai, vai, ja adresāts nav norādījis izsniegšanas adresi, uz viņa adresi atbilstoši šā panta 3. punktā noteiktajai kārtībai. Adresātu par to informē ar jebkāda Tiesai un adresātam pieejama tehniska vai elektroniska sakaru līdzekļa palīdzību. Dokumentu uzskata par izsniegtu adresātam desmitajā dienā pēc ierakstīta sūtījuma nodošanas pastam Tiesas mītnes vietā, izņemot gadījumus, kad ar paziņojumu par saņemšanu pierāda, ka sūtījums ir saņemts citā dienā, vai kad adresāts trīs nedēļu laikā pēc minētās informācijas saņemšanas informē sekretāru, ka izsniedzamais dokuments līdz viņam nav nonācis.

3. nodaļa
Termiņi

49. pants *Termiņu aprēķināšana*

1. Termiņus, kas procesuālo darbību veikšanai ir noteikti Līgumos, Statūtos vai šajā Reglamentā, skaita šādi:

   a) ja dienās, nedēļās, mēnešos vai gados izteiktu termiņu ir jāsāk skaitīt no kāda notikuma vai darbības brīža, tad dienu, kad notiek attiecīgais notikums vai darbība, attiecīgajā termiņā neiekļauj;
   b) nedēļās, mēnešos vai gados izteikts termiņš beidzas termiņa pēdējās nedēļas, mēneša vai gada tās pašas nedēļas dienas vai arī tā paša datuma, kurā ir noticis notikums vai darbība, no kuras sāk skaitīt attiecīgo termiņu, beigās. Ja mēnešos vai gados izteikta termiņa pēdējā mēnesī nav tā datuma, kurā termiņam būtu jābeidzas, tad termiņš beidzas minētā mēneša pēdējās dienas beigās;
   c) ja termiņš ir izteikts mēnešos un dienās, to vispirms skaita pilnos mēnešos un pēc tam – dienās;
   d) termiņos iekļauj sestdienas, svētdienas un šā Reglamenta 24. panta 6. punktā minētās svētku dienas;
   e) termiņu skaitīšanu neaptur Tiesas oficiālajās brīvdienās.

2. Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai svētku diena, termiņa pēdējā diena ir nākamā darba diena.

50. pants *Tiesvedība par iestādes pieņemtu aktu*

Ja termiņš, kas atvēlēts prasības celšanai par iestādes pieņemtu aktu, sākas no šā akta publicēšanas dienas, šo termiņu 49. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē skaita no 14. dienas beigām pēc akta publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

51. pants *Termiņš, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu*

Procesuālos termiņus pagarina par vienotu desmit dienu termiņu, kas noteikts, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu.

52. pants *Termiņu noteikšana un pagarināšana*

1. Visus Tiesas saskaņā ar šo Reglamentu noteiktos termiņus var pagarināt.

2. Priekšsēdētājs un palātu priekšsēdētāji var deleģēt sekretāram paraksta tiesības, lai viņš varētu noteikt un pagarināt termiņus, kurus saskaņā ar šo Reglamentu nosaka priekšsēdētājs un palātu priekšsēdētāji.

4. nodaļa
Dažādi lietu izskatīšanas veidi

53. pants *Lietu izskatīšanas veidi*

1. Neskarot Statūtos vai šajā Reglamentā paredzētus īpašus noteikumus, tiesvedībai Tiesā ir rakstveida un mutvārdu daļa.

2. Ja Tiesas kompetencē acīmredzami nav izskatīt lietu vai ja pieteikums vai prasības pieteikums ir acīmredzami nepieņemams, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, neveicot tālākas procesuālās darbības, jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.

3. Īpašos apstākļos priekšsēdētājs var nolemt, ka kāda lieta izskatāma prioritāri.

4. Saskaņā ar šo Reglamentu lietai var tikt piemērota paātrinātā tiesvedība.

5. Saskaņā ar šo Reglamentu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu var tikt piemērota steidzamības tiesvedība.

54. pants *Apvienošana*

1. Vairākas vienāda veida lietas ar identisku priekšmetu jebkurā laikā var tikt apvienotas tiesvedības rakstveida vai mutvārdu daļā vai galīgā sprieduma taisīšanai.

2. Lēmumu par apvienošanu pieņem priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas, ja attiecīgās lietas jau ir nodotas, un, izņemot lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, – arī pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas. Priekšsēdētājs lēmuma par šo jautājumu pieņemšanu var nodot Tiesai.

3. Apvienotās lietas pēc tam saskaņā ar 2. punktu atkal var tikt sadalītas.

55. pants *Tiesvedības apturēšana*

1. Tiesvedību var apturēt:

   a) apstākļos, kas noteikti Statūtu 54. panta trešajā daļā, ar Tiesas rīkojumu, kurš izdots pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas;

   b) visos pārējos gadījumos – ar priekšsēdētāja lēmumu, kas pieņemts pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta, un – izņemot lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu – lietas dalībnieku uzklausīšanas.

2. Tiesvedību, ievērojot to pašu procedūru, ar rīkojumu vai lēmumu var atjaunot.

3. Iepriekšējos punktos minētos rīkojumus vai lēmumus izsniedz lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

4. Tiesvedība ir apturēta ar to dienu, kas norādīta rīkojumā vai lēmumā par apturēšanu, vai, ja šādas norādes nav, ar to dienu, ar kuru datēts rīkojums vai lēmums.

5. Kamēr tiesvedība ir apturēta, noteikto termiņu skaitīšanu aptur attiecībā uz visiem lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

6. Ja rīkojumā vai lēmumā par tiesvedības apturēšanu nav norādīts tās ilgums, tad tiesvedību atjauno dienā, kas norādīta rīkojumā vai lēmumā par tiesvedības atjaunošanu, vai, ja šādas norādes nav, dienā, ar kuru datēts rīkojums vai lēmums par tiesvedības atjaunošanu.

7. No dienas, kad tiesvedība pēc apturēšanas atjaunota, pārtrauktos procesuālos termiņus aizstāj ar jauniem termiņiem, kurus sāk skaitīt no šīs tiesvedības atjaunošanas dienas.

56. pants *Lietas izskatīšanas atlikšana*

Īpašos apstākļos priekšsēdētājs vai nu pēc savas ierosmes, vai pēc lietas dalībnieka pieteikuma un pēc tiesneša referenta, ģenerāladvokāta un lietas dalībnieku uzklausīšanas var atlikt lietas izskatīšanu uz vēlāku laiku.

5. nodaļa
Tiesvedības rakstveida daļa

57. pants *Procesuālo dokumentu iesniegšana*

1. Katra procesuālā dokumenta oriģinālu ar roku paraksta attiecīgā lietas dalībnieka pārstāvis vai advokāts vai – prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā iesniegto apsvērumu gadījumā – pamatlietas puse vai tās pārstāvis, ja attiecīgajai lietai piemērojamie valsts procesuālie noteikumi to atļauj.

2. Iestādes Tiesas noteiktos termiņos papildus iesniedz visu procesuālo dokumentu tulkojumus pārējās valodās, kas minētas Padomes Regulas Nr. 1 1. pantā.

3. Katram procesuālajam dokumentam pievieno materiālus, kuros ir to apstiprinoši materiāli un dokumenti un šo materiālu un dokumentu saraksts.

4. Ja, ņemot vērā kāda dokumenta apjomu, procesuālajam dokumentam ir pievienoti tikai izraksti no tā, kancelejā iesniedz visu šo dokumentu vai pilnu tā kopiju.

5. Visiem procesuālajiem dokumentiem jābūt datētiem. Procesuālo termiņu skaitīšanai ņem vērā tikai to dienu un laiku, kad oriģināleksemplārs ir iesniegts kancelejā.

6. Neskarot 1.–5. punkta noteikumus, dienu un laiku, kad parakstīta procesuāla dokumenta oriģināla kopiju, ieskaitot 3. punktā minēto materiālu un dokumentu sarakstu, saņem kancelejā ar Tiesai pieejamā tehniskā vai elektroniskā sakaru līdzekļa palīdzību, procesuālo termiņu ievērošanas nolūkos uzskata par dienu, kad dokumenti ir iesniegti kancelejā, ar nosacījumu, ka attiecīgā parakstītā procesuālā dokumenta oriģinālu, kam pievienoti tā pielikumi, iesniedz kancelejā vēlākais desmit dienu laikā. Pēdējam minētajam termiņam nav piemērojams šā Reglamenta 51. pants.

7. Neskarot 2.–5. punkta noteikumus, Tiesa, pieņemot lēmumu, paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem procesuālo dokumentu, kas uz kanceleju nosūtīts elektroniski, uzskata par šī dokumenta oriģinālu. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

58. pants *Procesuālo dokumentu apjoms*

Neskarot citus šajā Reglamentā paredzētus īpašus noteikumus, Tiesa, pieņemot lēmumu, var noteikt tajā iesniedzamo procesuālo rakstu vai apsvērumu maksimālo apjomu. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

6. nodaļa
Ievadziņojums un lietu nodošana iztiesāšanas sastāviem

59. pants *Ievadziņojums*

1. Pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas priekšsēdētājs nosaka dienu, kurā tiesnesim referentam Tiesas vispārējā sapulcē ir jāsniedz ievadziņojums.

2. Ievadziņojumā ietver priekšlikumu par to, vai lietā ir jāveic īpaši procesa organizatoriskie pasākumi vai pierādījumu savākšanas pasākumi vai – attiecīgā gadījumā – ir jālūdz paskaidrojumi iesniedzējtiesai, kā arī par to, kuram iztiesāšanas sastāvam lieta ir jānodod. Tajā ir arī tiesneša referenta priekšlikums par to, vai var atteikties no tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kā arī vai atbilstoši Statūtu 20. panta piektajai daļai lietu var izlemt bez ģenerāladvokāta secinājumu uzklausīšanas.

3. Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par tiesneša referenta priekšlikumiem.

60. pants *Lietu nodošana iztiesāšanas sastāviem*

1. Tiesa jebkuru tai iesniegto lietu nodod piecu vai trīs tiesnešu palātām, ja vien lietas sarežģītība vai svarīgums, vai arī konkrētie apstākļi nav tādi, kas prasa, lai lietu nodotu virspalātai, kā arī izņemot gadījumu, ja lietas nodošanu virspalātai saskaņā ar Statūtu 16. panta trešo daļu lūdz dalībvalsts vai Savienības iestāde, kas piedalās tiesvedībā.

2. Tiesas plēnums sanāk tad, kad Tiesai saskaņā ar Statūtu 16. panta ceturtajā daļā minētajiem noteikumiem ir iesniegtas lietas. Tiesa var nodot lietu Tiesas plēnumam, ja saskaņā ar Statūtu 16. panta piekto daļu tā uzskata, ka attiecīgā lieta ir ārkārtīgi svarīga.

3. Iztiesāšanas sastāvs, kuram lieta ir nodota, jebkurā tiesvedības posmā var lūgt Tiesu šo lietu nodot lielākam iztiesāšanas sastāvam.

4. Ja tiesvedības mutvārdu daļa ir sākta bez pierādījumu savākšanas, lietas iztiesāšanas sastāva priekšsēdētājs nosaka tās sākšanas dienu.

7. nodaļa
Procesa organizatoriskie pasākumi un pierādījumu savākšanas pasākumi

1. iedaļa – Procesa organizatoriskie pasākumi

61. pants *Tiesas noteiktie organizatoriskie pasākumi*

1. Papildus pasākumiem, kurus var noteikt atbilstoši Statūtu 24. pantam, Tiesa var lūgt lietas dalībniekus vai Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas rakstveidā atbildēt uz konkrētiem jautājumiem tās norādītajā termiņā vai tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai laikā. Rakstveida atbildes paziņo pārējiem lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

2. Ja tiek organizēta tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, Tiesa, ciktāl iespējams, lūdz personas, kas piedalās šajā tiesas sēdē, savus mutvārdu paskaidrojumus sniegt tikai par vienu vai vairākiem konkrētiem jautājumiem.

62. pants *Tiesneša referenta vai ģenerāladvokāta noteiktie organizatoriskie pasākumi*

1. Tiesnesis referents vai ģenerāladvokāts var lūgt lietas dalībniekus vai Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas noteiktā termiņā iesniegt visu informāciju par faktiem un visus dokumentus vai citas ziņas, kuras tiesnesis referents vai ģenerāladvokāts uzskata par attiecināmām uz lietu. Iesniegto informāciju un dokumentus dara zināmus pārējiem lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

2. Tiesnesis referents vai ģenerāladvokāts var arī nosūtīt lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām jautājumus, uz kuriem atbilde sniedzama tiesas sēdē.

2. iedaļa – Pierādījumu savākšanas pasākumi

63. pants *Lēmums par pierādījumu savākšanas pasākumu veikšanu*

1. Tiesa vispārējā sapulcē lemj, vai ir jāveic pierādījumu savākšanas pasākums.

2. Ja lieta jau ir nodota iztiesāšanas sastāvam, lēmumu pieņem attiecīgais iztiesāšanas sastāvs.

64. pants *Pierādījumu savākšanas pasākumu noteikšana*

1. Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas izdod rīkojumu, kurā ir noteikti pierādījumu savākšanas pasākumi, ko tā uzskata par atbilstošiem, un izklāstīti pierādāmie fakti.

2. Neskarot Statūtu 24. un 25. panta noteikumus, pieļaujami šādi pierādījumu savākšanas pasākumi:

   a) lietas dalībnieku personiska iztaujāšana;
   b) informācijas pieprasīšana un dokumentu iesniegšana;
   c) mutvārdu liecība;
   d) ekspertīze;
   e) attiecīgās vietas vai lietas apskate.

3. Iespējams iesniegt pierādījumu atspēkojumus un papildināt iepriekš iesniegtos pierādījumus.

65. pants *Dalība pierādījumu savākšanas pasākumu veikšanā*

1. Ja iztiesāšanas sastāvs pats neveic pierādījumu savākšanas pasākumus, tas šāda uzdevuma veikšanu uztic tiesnesim referentam.

2. Pierādījumu savākšanas pasākumos piedalās ģenerāladvokāts.

3. Lietas dalībnieki ir tiesīgi piedalīties pierādījumu savākšanas pasākumos.

66. pants *Mutvārdu liecība*

1. Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc kāda lietas dalībnieka pieteikuma, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var prasīt, lai saistībā ar noteiktiem faktiem tiktu nopratināti liecinieki.

2. Lietas dalībnieka pieteikumā par liecinieka nopratināšanu precīzi norāda, par kādiem faktiem un kādu iemeslu dēļ liecinieks ir jānopratina.

3. Tiesa par iepriekšējā punktā minēto pieteikumu lemj, izdodot motivētu rīkojumu. Ja šis pieteikums tiek apmierināts, rīkojumā izklāsta konstatējamos faktus un norāda par katru no šiem faktiem nopratināmos lieciniekus.

4. Tiesa attiecīgā gadījumā var izsaukt liecinieku pēc šā Reglamenta 73. panta 1. punktā minētā nodrošinājuma iemaksāšanas.

67. pants *Liecinieku nopratināšana*

1. Pēc tam, kad ir pārbaudīta liecinieka identitāte, priekšsēdētājs informē liecinieku, ka viņam šajā Reglamentā noteiktajā kārtībā būs jāapliecina, ka viņš ir teicis patiesību.

2. Tiesa nopratina liecinieku, pieaicinot lietas dalībniekus. Pēc tam, kad liecinieks ir beidzis liecināt, priekšsēdētājs pēc lietas dalībnieku pieteikuma vai pēc savas ierosmes var uzdot lieciniekam jautājumus.

3. Tāpat var rīkoties arī pārējie tiesneši un ģenerāladvokāts.

4. Jautājumus lieciniekiem priekšsēdētāja uzraudzībā var uzdot arī lietas dalībnieku pārstāvji.

68. pants *Liecinieka zvērests*

1. Pēc liecības sniegšanas liecinieks nodod šādu zvērestu:

   "Es zvēru, ka esmu teicis tikai un vienīgi patiesību."

2. Tiesa pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas var atbrīvot liecinieku no zvēresta nodošanas.

69. pants *Naudas sodi*

1. Lieciniekiem, kas ir izsaukti atbilstīgi prasībām, ir jāievēro izsaukums un jāierodas liecināt.

2. Ja liecinieks, kas ir izsaukts atbilstīgi prasībām, bez attaisnojoša iemesla neierodas Tiesā, tad Tiesa var uzlikt viņam naudas sodu, kurš nepārsniedz EUR 5000, un var izdot rīkojumu par jaunu liecinieka izsaukumu uz viņa rēķina.

3. Tādu pašu sodu var uzlikt arī lieciniekam, kas bez attaisnojoša iemesla atsakās liecināt vai nodot zvērestu.

70. pants *Ekspertīze*

1. Tiesa ar rīkojumu var noteikt ekspertīzi. Rīkojumā, ar ko ieceļ ekspertu, norāda viņa uzdevumu un atzinuma sniegšanas termiņu.

2. Pēc tam, kad eksperts ir sniedzis atzinumu un tas ir izsniegts lietas dalībniekiem, Tiesa var izdot rīkojumu par viņa nopratināšanu, pieaicinot lietas dalībniekus. Pēc lietas dalībnieka lūguma vai pēc savas ierosmes priekšsēdētājs ekspertam var uzdot jautājumus.

3. Šādas pašas tiesības ir arī katram tiesnesim un ģenerāladvokātam.

4. Jautājumus ekspertam priekšsēdētāja uzraudzībā var uzdot arī lietas dalībnieku pārstāvji.

71. pants *Eksperta zvērests*

1. Pēc atzinuma sniegšanas eksperts nodod šādu zvērestu:

   "Es zvēru, ka savu uzdevumu esmu veicis apzinīgi un objektīvi."

2. Tiesa pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas var atbrīvot ekspertu no zvēresta nodošanas.

72. pants *Liecinieka vai eksperta noraidījums*

1. Ja kāds lietas dalībnieks noraida kādu liecinieku vai ekspertu, pamatojoties uz to, ka viņš nav kompetents, piemērots vai arī kāda cita iemesla dēļ nedrīkst uzstāties kā liecinieks vai eksperts, vai arī ja liecinieks vai eksperts atsakās liecināt vai nodot zvērestu, jautājumu izšķir Tiesa.

2. Liecinieka vai eksperta noraidījumu piesaka divu nedēļu laikā pēc tam, kad ir izsniegts rīkojums par liecinieka izsaukšanu vai eksperta iecelšanu; noraidījuma pieteikumā ir jānorāda tā pamatojums un ziņas par piedāvātajiem pierādījumiem.

73. pants *Liecinieku un ekspertu izmaksas*

1. Tiesa, izdodot rīkojumu par liecinieka nopratināšanu vai ekspertīzi, var prasīt, lai lietas dalībnieki vai viens no dalībniekiem iemaksātu nodrošinājumu liecinieka vai eksperta izmaksu segšanai.

2. Lieciniekiem un ekspertiem ir tiesības saņemt ceļa un uzturēšanās izdevumu kompensāciju. Tiesas kase var lieciniekiem un ekspertiem maksājamās summas izmaksāt avansā.

3. Lieciniekiem ir tiesības saņemt kompensāciju par negūto peļņu, un ekspertiem ir tiesības saņemt samaksu par viņu pakalpojumiem. Tiesas kase šīs summas izmaksā lieciniekiem un ekspertiem pēc tam, kad viņi ir attiecīgi izpildījuši savus pienākumus vai paveikuši uzdevumus.

74. pants *Pierādījumu savākšanas sēdes protokols*

1. Sekretārs sagatavo katras pierādījumu savākšanas sēdes protokolu. Protokolu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs, un tas ir akts, kuram ir publiska ticamība.

2. Liecinieka vai eksperta nopratināšanas sēdes protokolu paraksta priekšsēdētājs vai tiesnesis referents, kas ir atbildīgs par nopratināšanu, un sekretārs. Pirms šādas protokola parakstīšanas lieciniekam vai ekspertam ir jādod iespēja pārbaudīt protokola saturu un to parakstīt.

3. Protokolu izsniedz lietas dalībniekiem.

75. pants *Tiesvedības mutvārdu daļas sākšana pēc pierādījumu savākšanas*

1. Pēc tam, kad ir pabeigta pierādījumu savākšana, priekšsēdētājs, izņemot gadījumus, kad Tiesa ir noteikusi termiņu, kurā lietas dalībnieki drīkst iesniegt rakstveida apsvērumus, nosaka tiesvedības mutvārdu daļas sākšanas dienu.

2. Ja ir noteikts termiņš rakstveida apsvērumu iesniegšanai, priekšsēdētājs tiesvedības mutvārdu daļas sākšanas dienu nosaka pēc šā termiņa beigām.

8. nodaļa
Tiesvedības mutvārdu daļa

76. pants *Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai*

1. Motivētus pieteikumus par tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai noturēšanu, ja tādi ir, iesniedz trīs nedēļu laikā pēc tam, kad lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām ir izsniegts dokuments par tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanu. Priekšsēdētājs šo termiņu var pagarināt.

2. Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, ja, iepazīstoties ar tiesvedības rakstveida daļā iesniegtajiem procesuālajiem rakstiem vai apsvērumiem, tā uzskata, ka ir pietiekami informēta, lai pieņemtu lēmumu, var nolemt nenoturēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

3. Iepriekšējā punktā paredzētā iespēja nav piemērojama, ja Statūtu 23. pantā minētā ieinteresētā persona, kas nav piedalījusies tiesvedības rakstveida daļā, ir iesniegusi motivētu pieteikumu par tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai noturēšanu.

77. pants *Kopīga tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai*

Ja vairākās vienāda veida lietās esošās līdzības atļauj to darīt, Tiesa šajās lietās var nolemt organizēt kopīgu tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

78. pants *Piedalīšanās tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai videokonferences veidā*

1. Ja veselības, drošības vai citu nopietnu iemeslu dēļ pastāv šķēršļi lietas dalībnieka vai Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas pārstāvja fiziskai dalībai tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, šim pārstāvim var atļaut piedalīties šajā tiesas sēdē videokonferences veidā. Šis noteikums ir piemērojams arī pamatlietas pusēm, kas atbilstoši piemērojamajām valsts procesuālo tiesību normām ir tiesīgas vest lietas tiesā bez advokāta starpniecības.

2. Pieteikumu par piedalīšanos tiesas sēdē videokonferences veidā iesniedz kā atsevišķu dokumentu, tiklīdz ir zināms šķēršļu iemesls, un tajā precīzi norāda šo šķēršļu raksturu.

3. Priekšsēdētājs lemj par šo pieteikumu pēc iespējas ātrāk.

4. Videokonference nav izmantojama, ja Tiesa saskaņā ar šā Reglamenta 79. pantu ir nolēmusi noturēt slēgtu sēdi.

5. Tehniskie nosacījumi, kas jāievēro, lai piedalītos tiesas sēdēs videokonferences veidā, ir precizēti uz šā Reglamenta 208. panta pamata pieņemtajos Praktiskos norādījumos lietas dalībniekiem.

79. pants *Slēgta sēde*

1. Tiesa nopietnu iemeslu dēļ, kuri it īpaši saistīti ar dalībvalstu drošību vai nepilngadīgu bērnu aizsardzību, var nolemt noturēt slēgtu sēdi.

2. Slēgtā sēdē izskatītu lietu mutvārdu procesa saturu nepublisko.

80. pants *Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai norise*

1. Debates atklāj un vada priekšsēdētājs; viņš ir atbildīgs par kārtību tiesas sēdē.

2. Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai laikā iztiesāšanas sastāva tiesneši, kā arī ģenerāladvokāts var uzdot jautājumus lietas dalībnieku pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem un – šā Reglamenta 47. panta 2. punktā minētajos apstākļos – pamatlietas pusēm vai to pārstāvjiem.

80.a pants *Tiesas sēžu pārraidīšana*

1. Tiesā notiekošās tiesas sēdes var tikt pārraidītas. Šī pārraidīšana notiek tiešraidē, ja tā attiecas uz spriedumu pasludināšanu vai secinājumu sniegšanu, vai atliktā režīmā, ja tā attiecas uz lietas dalībnieku vai Statūtu 23. pantā minēto ieinteresēto personu mutvārdu paskaidrojumu sniegšanu lietā, kas nodota plēnumam, virspalātai vai – izņēmuma kārtā, kad lietas nozīmīgums to pamato, – piecu tiesnešu palātai.

2. Ja Tiesa iecer pārraidīt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kanceleja lietas dalībniekus vai Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētas personas par to informē uzaicinājumā uz šo tiesas sēdi.

3. Ja lietas dalībnieks vai Statūtu 23. pantā minētā ieinteresētā persona uzskata, ka tiesas sēde, uz kuru tie ir uzaicināti, nav jāpārraida, šis lietas dalībnieks vai šī persona pēc iespējas ātrāk par to informē Tiesu, detalizēti izklāstot apstākļus, kuru dēļ pārraidīšana nav jāveic.

4. Priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas par šo pieteikumu lemj pēc iespējas ātrāk.

5. Pārraidītās tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai videoieraksts ir pieejams Eiropas Savienības Tiesas tīmekļvietnē ne ilgāk kā mēnesi pēc tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai pabeigšanas.

6. Ja lietas dalībnieks vai Statūtu 23. pantā minētā ieinteresētā persona uzskata, ka tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, kurā šis lietas dalībnieks vai šī persona ir piedalījusies, videoieraksts būtu jāizņem no minētās tīmekļvietnes, šis lietas dalībnieks vai šī persona pēc iespējas ātrāk par to informē Tiesu, izklāstot apstākļus, kas pamato šādu izņemšanu.

7. Priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas nekavējoties lemj par šo pieteikumu.

8. Tiesa ar lēmumu nosaka tiesas sēžu pārraidīšanas noteikumus un īstenošanas kārtību. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

81. pants *Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai pabeigšana*

Pēc lietas dalībnieku vai Statūtu 23. pantā minēto ieinteresēto personu mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanas priekšsēdētājs tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai pasludina par pabeigtu.

82. pants *Ģenerāladvokāta secinājumu sniegšana*

1. Ja notiek tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, pēc tās pabeigšanas ģenerāladvokāta secinājumus sniedz ģenerāladvokāta norādītajā dienā

2. Ja tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai nenotiek, secinājumus sniedz ģenerāladvokāta norādītajā dienā.

3. Pēc tam, kad ģenerāladvokāts ir sniedzis secinājumus, priekšsēdētājs tiesvedības mutvārdu daļu pasludina par pabeigtu.

83. pants *Mutvārdu daļas sākšana vai atkārtota sākšana*

Tiesa jebkurā brīdī, uzklausījusi ģenerāladvokātu, var nolemt sākt tiesvedības mutvārdu daļu vai izdot rīkojumu par šīs daļas atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz Tiesas nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apspriedušas.

84. pants *Tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai protokols*

1. Sekretārs sagatavo katras tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai protokolu. Protokolu paraksta priekšsēdētājs un sekretārs. Tas ir akts, kuram ir publiska ticamība.

2. Lietas dalībnieki un Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas ir tiesīgi kancelejā iepazīties ar protokolu un saņemt tā kopijas.

85. pants *Sēdes ieraksts*

Priekšsēdētājs pēc pienācīgi pamatota lūguma lietas dalībniekam vai Statūtu 23. pantā minētajai ieinteresētajai personai, kura ir piedalījusies tiesvedības rakstveida vai mutvārdu daļā, var atļaut Tiesas telpās noklausīties tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai skaņu ierakstu valodā, kuru šajā sēdē izmantojis runātājs.

9. nodaļa
Spriedumi un rīkojumi

86. pants *Sprieduma pasludināšanas datums*

Lietas dalībniekiem un Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām paziņo sprieduma pasludināšanas datumu.

87. pants *Sprieduma saturs*

Spriedumā ietver:

a) norādi, ka tas ir Tiesas spriedums,
b) norādi par iztiesāšanas sastāvu,
c) pasludināšanas datumu,
d) priekšsēdētāja un to tiesnešu uzvārdus, kuri piedalījušies apspriedēs, norādot tiesnesi referentu,
e) ģenerāladvokāta uzvārdu,
f) sekretāra uzvārdu,
g) ziņas par lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, kuras piedalījušās tiesvedībā,
h) lietas dalībnieku pārstāvju uzvārdus,
i) tiešajās prasībās un apelācijās – lietas dalībnieku prasījumus,
j) attiecīgā gadījumā tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai datumu,
k) norādi par to, ka ģenerāladvokāts ir uzklausīts, un attiecīgā gadījumā viņa secinājumu sniegšanas datumu,
l) faktu kopsavilkumu,
m) sprieduma motīvus,
n) sprieduma rezolutīvo daļu, tostarp attiecīgā gadījumā lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.

88. pants *Sprieduma pasludināšana un izsniegšana*

1. Spriedumu pasludina atklātā tiesas sēdē.

2. Sprieduma oriģināleksemplāru paraksta priekšsēdētājs, tiesneši, kuri ir piedalījušies apspriedēs, un sekretārs. Ja tiesnesis, kurš piedalījies apspriedēs, oriģināleksemplāru vairs nevar parakstīt vai nu veselības stāvokļa vai nāves dēļ, vai arī atkāpšanās no amata vai amata pilnvaru termiņa izbeigšanās dēļ, priekšsēdētājs apliecina, ka šis tiesnesis ir piedalījies apspriedēs.

3. Parakstītu sprieduma oriģināleksemplāru apzīmogo un nodod glabāšanā kancelejā. Lietas dalībniekiem un attiecīgā gadījumā iesniedzējtiesai, Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām un Vispārējai tiesai izsniedz apliecinātas sprieduma kopijas.

89. pants *Rīkojuma saturs*

1. 1. Rīkojumā ietver:

   a) norādi, ka tas ir Tiesas rīkojums,
   b) norādi par iztiesāšanas sastāvu,
   c) izdošanas datumu,
   d) norādi par juridisko pamatu, uz kuru tas ir balstīts;
   e) priekšsēdētāja uzvārdu un attiecīgā gadījumā to tiesnešu uzvārdus, kuri piedalījušies apspriedēs, norādot tiesnesi referentu,
   f) ģenerāladvokāta uzvārdu,
   g) sekretāra uzvārdu,
   h) ziņas par lietas dalībniekiem vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, kuras piedalījušās tiesvedībā,
   i) lietas dalībnieku pārstāvju uzvārdus,
   j) norādi par to, ka ģenerāladvokāts ir uzklausīts,
   k) rīkojuma rezolutīvo daļu, tostarp attiecīgā gadījumā lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.

2. Ja šajā Reglamentā ir paredzēts, ka rīkojumam ir jābūt motivētam, tajā papildus ietver:

   a) tiešajās prasībās un apelācijās – lietas dalībnieku prasījumus,
   b) faktu kopsavilkumu,
   c) rīkojuma motīvus.

90. pants *Rīkojuma parakstīšana un izsniegšana*

Rīkojuma oriģinālekseplāru, ko paraksta priekšsēdētājs un sekretārs, apzīmogo un nodod glabāšanā kancelejā; lietas dalībniekiem un attiecīgā gadījumā iesniedzējtiesai, Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām un Vispārējai tiesai izsniedz apliecinātas rīkojuma kopijas.

91. pants *Spriedumu un rīkojumu saistošais spēks*

1. Spriedums ir saistošs no tā pasludināšanas dienas.

2. Rīkojums ir saistošs no tā izsniegšanas dienas.

92. pants *Publicēšana "Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī"*

Paziņojumu, kurā norādīts Tiesas sprieduma vai rīkojuma, ar ko izbeidz tiesvedību, datums un rezolutīvā daļa, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

III sadaļa
Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu

1. nodaļa
Vispārīgi noteikumi

93. pants *Darbības joma*

Šīs sadaļas noteikumi reglamentē tiesvedību:

a) lietās, uz kurām attiecas Statūtu 23. pants,
b) attiecībā uz lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas var būt paredzēti nolīgumos, kuru puses ir Savienība vai dalībvalstis.

93.a pants *Lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu iepriekšējs izvērtējums*

1. Tiklīdz Tiesa saņem lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kanceleja šo lūgumu nekavējoties pārsūta priekšsēdētājam, priekšsēdētāja vietniekam un pirmajam ģenerāladvokātam.

2. Ja pēc lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izvērtēšanas priekšsēdētājs, uzklausījis priekšsēdētāja vietnieku un pirmo ģenerāladvokātu, secina, ka minētais lūgums attiecas tikai uz vienu vai vairākām Statūtu 50.b panta pirmajā daļā minētajām īpašajām jomām, viņš par to informē kanceleju, kas lūgumu nekavējoties pārsūta Vispārējās tiesas kancelejai. Pēc tam tiesvedība turpinās pēdējā minētajā tiesā atbilstoši tās reglamenta normām.

3. Ja pēc šīs izvērtēšanas priekšsēdētājs, uzklausījis priekšsēdētāja vietnieku un pirmo ģenerāladvokātu, secina, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai gan tas attiecas uz vienu vai vairākām Statūtu 50.b panta pirmajā daļā minētajām īpašajām jomām, tomēr attiecas arī uz citām jomām vai izraisa patstāvīgus primāro tiesību, starptautisko publisko tiesību, vispārējo Savienības tiesību principu vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas interpretācijas jautājumus Statūtu 50.b panta otrās daļas izpratnē, viņš lūgumu nekavējoties nodod Tiesai. Ja Tiesa uzskata, ka lūgums attiecas tikai uz vienu vai vairākām Statūtu 50.b panta pirmajā daļā minētajām īpašajām jomām, Tiesas kanceleja šo lūgumu nekavējoties pārsūta Vispārējās tiesas kancelejai un tiesvedība turpinās Vispārējā tiesā atbilstoši tās reglamenta normām. Pretējā gadījumā tiesvedība turpinās Tiesā atbilstoši šā Reglamenta normām.

4. Ja lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pārsūta Vispārējās tiesas kancelejai saskaņā ar šā panta 2. vai 3. punktu, Tiesas kanceleja par to informē iesniedzējtiesu.

94. pants *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu saturs*

Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu papildus Tiesai uzdoto prejudiciālo jautājumu formulējumam ietver:

a) strīda priekšmeta, kā arī faktu, kuriem ir nozīme un kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, kopsavilkumu vai vismaz to faktu izklāstu, uz kuriem balstīti jautājumi;
b) to valsts tiesību normu saturu, kas varētu būt piemērojamas attiecīgajā lietā, un attiecīgā gadījumā atbilstošo valsts judikatūru;
c) to iemeslu izklāstu, kas likuši iesniedzējtiesai šaubīties par noteiktu Savienības tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, kā arī saikni, ko tā konstatējusi starp šīm tiesību normām un pamatlietai piemērojamajiem valsts tiesību aktiem.

95. pants *Personas datu anonimizācija un nenorādīšana*

1. Ja iesniedzējtiesa nolemj anonimizēt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vai nenorādīt kādus datus saistībā ar fiziskām personām vai citiem tiesību subjektiem, uz kuriem attiecas pamatlieta, neatkarīgi no tā, vai šīs personas vai subjekti ir minētās lietas puses vai trešās personas, Tiesa šo anonimizāciju vai datu nenorādīšanu ievēro savā tiesvedībā.

2. Pēc iesniedzējtiesas vai pamatlietas puses lūguma vai pēc savas ierosmes Tiesa turklāt var nolemt anonimizēt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vai nolemt nenorādīt personas datus saistībā ar vienu vai vairākām fiziskām personām, uz kurām attiecas pamatlieta, neatkarīgi no tā, vai šīs personas ir minētās lietas puses vai trešās personas.

96. pants *Dalība prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā*

1. Atbilstoši Statūtu 23. pantam procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus Tiesā var iesniegt:

a) pamatlietas puses,
b) dalībvalstis,
c) Eiropas Komisija,
d) Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Centrālā banka, ja tie uzskata, ka tiem ir īpaša interese par jautājumiem, kas rodas saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu,
e) iestāde, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta,
f) valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EBTA Uzraudzības iestāde, ja Tiesā iesniegtais prejudiciālais jautājums ietilpst šī līguma darbības jomā,
g) trešās valstis, kuras ir līgumslēdzējas puses nolīgumā, kas attiecas uz kādu īpašu jautājumu un ko noslēgusi Padome, ja tas paredzēts nolīgumā un ja dalībvalsts tiesa vēršas Tiesā ar prejudiciālu jautājumu, kas saistīts ar šī nolīguma darbības jomu.

2. Nepiedalīšanās tiesvedības rakstveida daļā neliedz piedalīties tiesvedības mutvārdu daļā.

3. Atbilstoši šim pantam iesniegtos procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus publicē Eiropas Savienības Tiesas tīmekļvietnē pēc tam, kad ir pasludināts galīgais spriedums vai Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām ir izsniegts galīgais rīkojums, ja vien kāda no šīm ieinteresētajām personām neiebilst pret sava procesuālā raksta vai apsvērumu publicēšanu. Šis iebildums, kuram nav jābūt motivētam un kurš nav pārsūdzams Tiesā vai Vispārējā tiesā, ir jāiesniedz kancelejā kā atsevišķs dokuments vēlākais trīs mēnešu laikā pēc sprieduma pasludināšanas vai galīgā rīkojuma izsniegšanas. Šādā gadījumā par šo iebildumu tiek sniegta norāde iepriekš minētajā tīmekļvietnē un attiecīgais procesuālais raksts vai apsvērumi netiek publicēti pat daļēji. Ja attiecīgā ieinteresētā persona vēlāk atsauc iebildumu pret sava procesuālā raksta vai apsvērumu publicēšanu, šo procesuālo rakstu vai apsvērumus publicē tīmekļvietnē, tiklīdz iebildums tiek atsaukts. Ja iebildums iesniegts kancelejā pēc minētā termiņa beigām, publicēto procesuālo rakstu vai apsvērumus no tīmekļvietnes izņem.

97. pants *Pamatlietas puses*

1. Pamatlietas puses ir tās, kuras kā tādas ir noteikusi iesniedzējtiesa atbilstoši valsts procesuālajiem noteikumiem.

2. Ja šī tiesa informē Tiesu par jaunas pamatlietas puses pielaišanu un ja tiesvedība Tiesā jau ir uzsākta, šī puse pieņem tiesvedību tādu, kāda tā ir šīs informācijas sniegšanas brīdī. Šai pusei nosūta visus procesuālos dokumentus, kuri jau ir izsniegti Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

3. Attiecībā uz pamatlietas pušu pārstāvību un dalību tiesas sēdē Tiesa ņem vērā procesuālos noteikumus, kas ir saistoši iesniedzējtiesai. Ja ir šaubas par personas tiesībām pārstāvēt pamatlietas pusi vai pamatlietas puses tiesībām rīkoties bez pārstāvja starpniecības, Tiesa var lūgt iesniedzējtiesu sniegt informāciju par piemērojamajiem valsts procesuālajiem noteikumiem.

98. pants *Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu tulkošana un izsniegšana*

1. Šajā sadaļā minētos lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstīm izsniedz oriģinālvalodā, pievienojot tulkojumu saņēmējas valsts oficiālajā valodā. Ja tas ir nepieciešams lūguma apjoma dēļ, šādu tulkojumu aizstāj ar šī lūguma kopsavilkuma tulkojumu saņēmējas valsts oficiālajā valodā, uz kuru pamatojoties šī valsts pieņems savu nostāju. Kopsavilkumā iekļauj uzdotā vai uzdoto prejudiciālo jautājumu pilnu tekstu. Šajā kopsavilkumā it īpaši iekļauj pamatlietas priekšmetu, šīs lietas pušu galvenos argumentus, īsu lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāstu, kā arī attiecīgās valsts tiesību un Savienības tiesību normas un judikatūru, ciktāl šīs ziņas ir iekļautas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

2. Gadījumos, uz kuriem attiecas Statūtu 23. panta trešā daļa, lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu oriģinālvalodā izsniedz valstīm, kas nav dalībvalstis, bet kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EBTA Uzraudzības iestādei, pievienojot lūguma vai attiecīgā gadījumā

lūguma kopsavilkuma tulkojumu kādā no 36. pantā minētajām valodām, ko izvēlas dokumenta saņēmējs.

3. Ja kāda trešā valsts saskaņā ar Statūtu 23. panta ceturto daļu ir tiesīga piedalīties prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, tai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izsniedz oriģinālvalodā, pievienojot lūguma vai attiecīgā gadījumā lūguma kopsavilkuma tulkojumu kādā no 36. pantā minētajām valodām, ko izvēlas attiecīgā trešā valsts.

99. pants *Atbildes sniegšana, izdodot motivētu rīkojumu*

Ja uzdotais prejudiciālais jautājums ir identisks jautājumam, par kuru Tiesa jau ir sniegusi nolēmumu, ja atbilde uz šādu jautājumu skaidri izriet no judikatūras vai ja atbilde uz uzdoto prejudiciālo jautājumu nerada nekādas pamatotas šaubas, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas jebkurā brīdī var lemt, izdodot motivētu rīkojumu.

100. pants *Lietas izskatīšana Tiesā*

1. Tiesa turpina izskatīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu tik ilgi, kamēr to neatsauc tiesa, kas ar šo lūgumu vērsusies Tiesā. Lūguma atsaukums var tikt ņemts vērā, līdz Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām tiek izsniegts dokuments par sprieduma pasludināšanas datumu.

2. Tomēr Tiesa jebkurā brīdī var konstatēt, ka vairs netiek izpildītas attiecībā uz tās kompetenci izvirzītās prasības.

101. pants *Lūgums sniegt paskaidrojumus*

1. Neskarot šajā Reglamentā paredzētos procesa organizatoriskos pasākumus un pierādījumu savākšanas pasākumus, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var lūgt iesniedzējtiesu sniegt paskaidrojumus Tiesas noteiktajā termiņā.

2. Iesniedzējtiesas uz šo lūgumu sniegto atbildi izsniedz Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām.

102. pants *Prejudiciālā nolēmuma tiesvedības tiesāšanās izdevumi*

Par prejudiciālā nolēmuma tiesvedības tiesāšanās izdevumiem lemj iesniedzējtiesa.

103. pants *Spriedumu un rīkojumu labošana*

1. Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas pieteikuma, kas iesniegts divu nedēļu laikā pēc sprieduma pasludināšanas vai rīkojuma izsniegšanas dienas, var labot pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas vai acīmredzamas neprecizitātes, kuras ietekmē spriedumus un rīkojumus.

2. Tiesa lemj pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas.

3. Par labojumiem izdotā rīkojuma oriģināleksemplāru pievieno labotā nolēmuma oriģināleksemplāram. Par šādu rīkojumu izdara atzīmi uz labotā nolēmuma oriģināleksemplāra malas.

104. pants *Prejudiciālo nolēmumu interpretēšana*

1. Nolēmumiem, kuri pieņemti, atbildot uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nepiemēro šā Reglamenta 158. pantu par spriedumu un rīkojumu interpretēšanu.

2. Valsts tiesa izvērtē, vai var uzskatīt, ka ar prejudiciālo nolēmumu tai ir sniegta pietiekama informācija, un vai tai vēlreiz nav jāvēršas Tiesā.

2. nodaļa
Paātrinātā prejudiciālā nolēmuma tiesvedība

105. pants *Paātrinātā tiesvedība*

1. Tiesas priekšsēdētājs pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc savas ierosmes un pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, atkāpjoties no šā Reglamenta noteikumiem, var nolemt lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā, piemērot paātrinātu tiesvedību.

2. Šādā gadījumā priekšsēdētājs nekavējoties nosaka tiesas sēdes datumu, ko paziņo Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, izsniedzot lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

3. Iepriekšējā punktā minētās ieinteresētās personas var iesniegt procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus priekšsēdētāja noteiktajā termiņā, kas nav mazāks par 15 dienām. Priekšsēdētājs var prasīt, lai šīs ieinteresētās personas savos procesuālajos rakstos vai rakstveida apsvērumos ietvertu tikai būtiskus juridiskus aspektus, kuri minēti lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

4. Procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus, ja tādi ir, visām Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām paziņo pirms tiesas sēdes.

5. Tiesa lemj pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas.

106. pants *Procesuālo dokumentu nosūtīšana*

1. Iepriekšējā pantā minētos procesuālos dokumentus uzskata par iesniegtiem līdz ar parakstīta oriģināla un to apstiprinošu dokumentu un materiālu kopiju, kurām pievienots 57. panta 3. punktā minētais saraksts, nosūtīšanu kancelejai, izmantojot jebkādu Tiesai pieejamo tehnisko vai elektronisko sakaru līdzekli. Procesuālā dokumenta oriģinālu un iepriekš minētos pielikumus nekavējoties nosūta kancelejai.

2. Iepriekšējā pantā paredzēto dokumentu izsniegšanu un paziņošanu, ievērojot Tiesas noteiktos nosacījumus, veic elektroniski, ja adresāts ir piekritis, ka viņam dokumentus izsniedz šādā veidā. Pretējā gadījumā iepriekš minēto izsniegšanu un paziņošanu veic, dokumenta kopiju nosūtot ar jebkādu Tiesai un adresātam pieejamo tehnisko vai elektronisko sakaru līdzekli.

3. nodaļa
Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība

107. pants *Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedības darbības joma*

1. Pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc Tiesas ierosmes, atkāpjoties no šā Reglamenta noteikumiem, lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar kuru uzdod vienu vai vairākus jautājumus par Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļā minētajām jomām, var piemērot steidzamības tiesvedību.

2. Iesniedzējtiesa izklāsta tiesiskos un faktiskos apstākļus, kas rada steidzamību un pamato šīs izņēmuma tiesvedības piemērošanu, un – cik vien iespējams – sniedz tās piedāvāto atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem.

3. Ja iesniedzējtiesa nav iesniegusi pieteikumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu, Tiesas priekšsēdētājs, ja šādas tiesvedības piemērošana sākotnēji šķiet nepieciešama, var lūgt 108. pantā minēto palātu izvērtēt, vai lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāpiemēro minētā tiesvedība.

108. pants *Lēmums par steidzamību*

1. Lēmumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņem norīkotā palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas. Palātas sastāvu, ja steidzamības tiesvedību ir lūgusi iesniedzējtiesa, saskaņā ar 28. panta 2. punktu nosaka dienā, kad lieta tiek nodota tiesnesim referentam, vai, ja šādas tiesvedības piemērošana tiek izvērtēta pēc Tiesas priekšsēdētāja lūguma, dienā, kad šis lūgums tiek iesniegts.

2. Ja lieta ir saistīta ar kādu izskatīšanā esošu lietu, kura ir nodota tiesnesim referentam, kurš nav norīkotās palātas sastāvā, šī palāta Tiesas priekšsēdētājam var ieteikt nodot lietu šim tiesnesim referentam. Gadījumā, ja lieta tiek nodota šim tiesnesim referentam, piecu tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir šis tiesnesis referents, attiecībā uz šo lietu veic norīkotās palātas uzdevumus. Piemēro 29. panta 1. punktu.

109. pants *Steidzamības tiesvedības rakstveida daļa*

1. Ja steidzamības tiesvedības piemērošanu ir lūgusi iesniedzējtiesa vai ja priekšsēdētājs ir lūdzis norīkotajai palātai izvērtēt, vai lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāpiemēro šī tiesvedība, sekretārs lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu nekavējoties izsniedz attiecīgajām pamatlietas pusēm, dalībvalstij, kurā atrodas iesniedzējtiesa, Eiropas Komisijai, kā arī iestādei, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta.

2. Lēmumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu vai nepiemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu nekavējoties izsniedz iesniedzējtiesai, kā arī iepriekšējā punktā minētajām pusēm, dalībvalstij un iestādēm. Lēmumā par steidzamības tiesvedības piemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu nosaka termiņu, līdz kuram iepriekš minētās personas var iesniegt procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus. Lēmumā var precizēt tiesību jautājumus, par kuriem ir jāiesniedz šie procesuālie raksti vai rakstveida apsvērumi, un tajā var noteikt maksimālo šo dokumentu apjomu.

3. Ja lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir atsauce uz administratīvo procedūru vai tiesvedību, kura ir notikusi citā dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā atrodas iesniedzējtiesa, Tiesa var lūgt šo dalībvalsti rakstveidā vai tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai sniegt jebkādus noderīgus precizējumus.

4. Tūlīt pēc 1. punktā minētās izsniegšanas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu turklāt paziņo Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, kurām nav izsniegts minētais paziņojums, un lēmumu par steidzamības tiesvedības piemērošanu vai nepiemērošanu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu paziņo šīm pašām ieinteresētajām personām tūlīt pēc 2. punktā minētās dokumentu izsniegšanas.

5. Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, tiklīdz ir iespējams, paziņo plānoto tiesas sēdes datumu.

6. Ja lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu nepiemēro steidzamības tiesvedību, tiesvedība noris saskaņā ar Statūtu 23. pantu un attiecīgajiem šā Reglamenta noteikumiem.

110. pants *Dokumentu izsniegšana un informācijas sniegšana pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas*

1. Ja lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemēro steidzamības tiesvedību, lūguma tekstu, kā arī iesniegtos procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus izsniedz Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām, kā arī lietas dalībniekiem un 109. panta 1. punktā minētajām ieinteresētajām personām. Lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ievērojot 98. pantā paredzētos nosacījumus, pievieno tā tulkojumu vai attiecīgā gadījumā kopsavilkuma tulkojumu.

2. Iesniegtos procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus izsniedz arī lietas dalībniekiem un citām 109. panta 1. punktā minētajām ieinteresētajām personām.

3. Tiesas sēdes datumu Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām paziņo līdz ar iepriekšējos punktos minēto dokumentu izsniegšanu.

111. pants *Atteikšanās no tiesvedības rakstveida daļas*

Īpaši steidzamos gadījumos norīkotā palāta var nolemt atteikties no 109. panta 2. punktā minētās tiesvedības rakstveida daļas.

112. pants *Lēmums par lietas būtību*

Norīkotā palāta lemj pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas.

113. pants *Iztiesāšanas sastāvs*

1. Norīkotā palāta var nolemt lietu izskatīt trīs tiesnešu sastāvā. Šajā gadījumā tās sastāvā ir norīkotās palātas priekšsēdētājs, tiesnesis referents un pirmais tiesnesis vai attiecīgā gadījumā pirmie divi tiesneši, kas norīkotās palātas sastāva noteikšanas brīdī saskaņā ar 108. panta 1. punktu norīkoti no 28. panta 2. punktā minētā saraksta.

2. Norīkotā palāta var arī lūgt Tiesu nodot lietu lielākam iztiesāšanas sastāvam. Steidzamības tiesvedība noris jaunajā iztiesāšanas sastāvā, attiecīgā gadījumā – pēc mutvārdu procesa atkārtotas sākšanas.

114. pants *Procesuālo dokumentu nosūtīšana*

Procesuālos dokumentus nosūta atbilstoši 106. pantam.

4. nodaļa
Tiesvedība pēc lūguma nodošanas

114.a pants *Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus Vispārējā tiesa nodevusi atbilstoši Statūtu 54. panta otrajai daļai*

Ja Vispārējā tiesa atbilstoši Statūtu 54. panta otrajai daļai konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tā šo lūgumu nodod Tiesai. Pēc tam tiesvedība turpinās Tiesā atbilstoši šā Reglamenta normām.

114.b pants *Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus Vispārējā tiesa nodevusi atbilstoši LESD 256. panta 3. punkta otrajai daļai*

1. Ja Vispārējā tiesa atbilstoši LESD 256. panta 3. punkta otrajai daļai nodod Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurā jāpieņem principiāls lēmums, kas varētu ietekmēt Savienības tiesību vienotību vai konsekvenci, šo lūgumu izskata ātri.

2. Priekšsēdētājs nekavējoties norīko par lietu atbildīgo tiesnesi referentu, un pirmais ģenerāladvokāts norīko ģenerāladvokātu.

3. Ja brīdī, kad lieta tiek nodota Tiesai, tiesvedības rakstveida daļa jau ir pabeigta, Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas priekšsēdētāja noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par 15 dienām, var iesniegt papildu procesuālos rakstus vai rakstveida apsvērumus par principiālo jautājumu, kurš radies saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

4. Tiesa izspriež lietu pēc iespējas ātrāk – attiecīgā gadījumā pēc Statūtu 23. pantā minēto ieinteresēto personu mutvārdu apsvērumu un ģenerāladvokāta secinājumu uzklausīšanas.

5. nodaļa
Juridiskā palīdzība

115. pants *Pieteikums par juridisko palīdzību*

1. Pamatlietas puse, kas pilnībā vai daļēji nespēj segt tiesāšanās izmaksas, jebkurā laikā var lūgt juridisko palīdzību.

2. Pieteikumam pievieno visu informāciju un apliecinošos dokumentus, kas ļauj novērtēt pieteikuma iesniedzēja ekonomisko stāvokli, piemēram, kompetentas valsts iestādes izziņu, kas apliecina šo ekonomisko stāvokli.

3. Ja pieteikuma iesniedzējs jau ir saņēmis juridisko palīdzību iesniedzējtiesā, viņš iesniedz šīs tiesas nolēmumu un precizē, ko sedz jau piešķirtais finansējums.

116. pants *Lēmums par pieteikumu par juridisko palīdzību*

1. Pieteikumu par juridisko palīdzību uzreiz pēc tā iesniegšanas priekšsēdētājs nodod tiesnesim referentam, kurš ir atbildīgs par lietu, kurā ir iesniegts šis pieteikums.

2. Lēmumu par to, vai juridiskā palīdzība jāpiešķir pilnībā vai daļēji vai arī tā jāatsaka, pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņem trīs tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents. Šajā gadījumā iztiesāšanas sastāvā ir šīs palātas priekšsēdētājs, tiesnesis referents un pirmais tiesnesis vai attiecīgā gadījumā pirmie divi tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 3. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai pieteikumu par juridisko palīdzību.

3. Ja tiesnesis referents nav trīs tiesnešu palātas sastāvā, lēmumu saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem pieņem piecu tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents. Šajā iztiesāšanas sastāvā papildus tiesnesim referentam ir vēl četri tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 2. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai pieteikumu par juridisko palīdzību.

4. Šis iztiesāšanas sastāvs lemj, izdodot rīkojumu. Ja pilnīgi vai daļēji tiek atteikta juridiskā palīdzība, rīkojumā atteikumu motivē.

117. pants *Summas, kas ir jāmaksā kā juridiskā palīdzība*

Ja juridiskā palīdzība ir piešķirta, Tiesas kase, attiecīgā gadījumā ievērojot iztiesāšanas sastāva noteiktās robežas, sedz ar pieteikuma iesniedzēja piedalīšanos vai pārstāvību Tiesā saistītos izdevumus. Pēc pieteikuma iesniedzēja vai viņa pārstāvja lūguma šos izdevumus var atmaksāt avansā.

118. pants *Juridiskās palīdzības pārtraukšana*

Iztiesāšanas sastāvs, kurš lēmis par pieteikumu par juridisko palīdzību, pēc savas ierosmes vai pēc attiecīga pieteikuma jebkurā laikā, ja apstākļi, kas bija pamatā tās piešķiršanai, tiesvedības laikā ir mainījušies, šo palīdzību var pārtraukt.

IV sadaļa
Tiešās prasības

1. nodaļa
Lietas dalībnieku pārstāvība

119. pants *Pārstāvības pienākums*

1. Lietas dalībniekus var pārstāvēt vienīgi to pārstāvji vai advokāti.

2. Pārstāvjiem un advokātiem kancelejā ir jāiesniedz dokuments, kuram ir publiska ticamība, vai tā lietas dalībnieka pilnvarojums, kuru viņi pārstāv.

3. Advokātam, kas lietas dalībnieku pārstāv vai lietas dalībniekam palīdz, papildus jāiesniedz kancelejā apliecinošs dokuments par to, ka viņš ir tiesīgs praktizēt dalībvalsts vai citas valsts, kura ir EEZ līguma līgumslēdzēja puse, tiesā.

4. Šo dokumentu neiesniegšanas gadījumā sekretārs attiecīgajai pusei nosaka pieņemamu termiņu, kurā tie ir jāiesniedz. Ja noteiktajā termiņā dokumenti nav iesniegti, priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par to, vai šīs prasības neievērošana prasības pieteikumu vai procesuālo rakstu nepadara formāli nepieņemamu. Priekšsēdētājs, ja viņš to uzskata par vajadzīgu, šo jautājumu var nodot Tiesai.

2. nodaļa
Tiesvedības rakstveida daļa

120. pants *Prasības pieteikuma saturs*

Statūtu 21. pantā norādītajā prasības pieteikumā ietver:

a) prasības pieteikuma iesniedzēja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
b) ziņas par personu, pret kuru prasības pieteikums ir vērsts;
c) strīda priekšmetu, izvirzītos pamatus un argumentus, kā arī kopsavilkumu par minētajiem pamatiem;
d) prasītāja prasījumus;
e) attiecīgā gadījumā – ziņas par pierādījumiem un piedāvātajiem pierādījumiem.

121. pants *Informācija par dokumentu izsniegšanu*

1. Tiesvedības vajadzībām prasības pieteikumā norāda dokumentu izsniegšanas adresi un tās personas uzvārdu, kas ir pilnvarota un piekritusi pieņemt dokumentus.

2. Papildus 1. punktā minētajai dokumentu izsniegšanas adresei vai tās vietā prasības pieteikumā var norādīt, ka advokāts vai pārstāvis piekrīt, ka dokumentus viņam izsniedz, izmantojot jebkādu Tiesai un šim advokātam vai pārstāvim pieejamo tehnisko vai elektronisko sakaru līdzekli.

3. Ja prasības pieteikums neatbilst 1. vai 2. punktā minētajām prasībām, tad līdz attiecīgo trūkumu novēršanai visus ar tiesvedību saistītos dokumentus attiecīgajam lietas dalībniekam izsniedz, nosūtot tos ierakstītā sūtījumā šīs puses pārstāvim vai advokātam. Atkāpjoties no 48. panta, par pienācīgi notikušu dokumentu izsniegšanu uzskata ierakstīta sūtījuma nodošanu pasta iestādē vietā, kur atrodas Tiesas mītne.

122. pants *Prasības pieteikuma pielikumi*

1. Prasības pieteikumam attiecīgā gadījumā pievieno dokumentus, kas norādīti Statūtu 21. panta otrajā daļā.

2. Prasības pieteikumam, kas iesniegts saskaņā ar LESD 273. pantu, pievieno īpašās vienošanās, kas noslēgta attiecīgo dalībvalstu starpā, kopiju.

3. Ja prasības pieteikums neatbilst šā panta 1. vai 2. punktā noteiktajām prasībām, sekretārs nosaka pieņemamu termiņu, kurā prasītājam ir jāiesniedz kāds no iepriekš minētajiem dokumentiem. Ja prasītājs noteiktajā termiņā nenovērš trūkumus, priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par to, vai šo prasību neievērošana prasības pieteikumu nepadara formāli nepieņemamu. Priekšsēdētājs, ja viņš to uzskata par vajadzīgu, šo jautājumu var nodot Tiesai.

123. pants *Prasības pieteikuma izsniegšana*

Prasības pieteikumu izsniedz atbildētājam. Gadījumos, kad piemēro 119. panta 4. punktu un 122. panta 3. punktu, prasības pieteikums ir jāizsniedz, tiklīdz tajā ir novērsti trūkumi vai tiklīdz priekšsēdētājs vai Tiesa saskaņā ar šajos abos pantos izklāstītajām prasībām to ir atzinusi par pieņemamu.

124. pants *Iebildumu raksta saturs*

1. Divu mēnešu laikā pēc tam, kad atbildētājam ir izsniegts prasības pieteikums, viņš iesniedz iebildumu rakstu, kurā ietver:

   a) atbildētāja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   b) izvirzītos pamatus un argumentus;
   c) atbildētāja prasījumus;
   d) attiecīgā gadījumā – ziņas par pierādījumiem un piedāvātajiem pierādījumiem.

2. Iebildumu rakstam piemēro 121. pantu.

3. Pēc atbildētāja pienācīgi motivēta pieteikuma priekšsēdētājs izņēmuma kārtā var pagarināt 1. punktā noteikto termiņu.

125. pants *Dokumentu nosūtīšana*

Ja Eiropas Parlaments, Padome vai Eiropas Komisija nav lietas dalībnieki, Tiesa tiem nosūta prasības pieteikuma un iebildumu raksta vai – attiecīgā gadījumā – iebildes par kompetences neesamību vai nepieņemamību kopijas (bez šo dokumentu pielikumiem), lai tie varētu izvērtēt, vai ir notikusi atsaukšanās uz to aktu nepiemērojamību saskaņā ar LESD 277. pantu.

126. pants *Replikas raksts un atbildes raksts uz repliku*

1. Prasības pieteikumu un iebildumu rakstu var papildināt ar prasītāja replikas rakstu un atbildētāja atbildes rakstu uz repliku.

2. Priekšsēdētājs nosaka termiņus šo procesuālo dokumentu iesniegšanai. Viņš var precizēt jautājumus, par kuriem būtu jāiesniedz šis replikas raksts vai atbildes raksts uz repliku.

3. nodaļa
Pamati un pierādījumi

127. pants *Jauni pamati*

1. Tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesiskiem vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.

2. Neietekmējot vēlāko lēmumu par pamata pieņemamību, priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var noteikt otrai pusei termiņu atbildei uz šo pamatu.

128. pants *Pierādījumi un piedāvātie pierādījumi*

1. Replikas rakstā un atbildes rakstā uz repliku puses savas argumentācijas atbalstam var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus. Pusēm ir jāmotivē kavēšanās šo ziņu iesniegšanā.

2. Puses izņēmuma kārtā var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas. Pusēm ir jāmotivē kavēšanās šo ziņu iesniegšanā. Priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var noteikt otrai pusei termiņu viedokļa par šiem pierādījumiem izteikšanai.

4. nodaļa
Iestāšanās lietā

129. pants *Iestāšanās lietā priekšmets un sekas*

1. Ar iestāšanos lietā drīkst tikai pilnībā vai daļēji atbalstīt vienas puses prasījumus. Tā nepiešķir tādas pašas procesuālās tiesības, kādas ir pusēm, it īpaši tiesības lūgt noturēt tiesas sēdi.

2. Iestāšanās lietā ir pakārtota pamata strīdam. Tā zaudē savu priekšmetu, ja lietu izslēdz no Tiesas reģistra, ja ir notikusi atteikšanās no prasības vai pušu vienošanās vai ja prasības pieteikums atzīts par nepieņemamu.

3. Personai, kas iestājusies lietā, ir jāpieņem lieta tāda, kāda tā ir iestāšanās laikā.

4. Var izskatīt pieteikumu par iestāšanos lietā, kas iesniegts pēc 130. pantā paredzētā termiņa beigām, bet pirms ir pieņemts lēmums sākt 60. panta 4. punktā noteikto tiesvedības mutvārdu daļu. Šādā gadījumā, ja priekšsēdētājs personai ļauj iestāties lietā, šī persona var iesniegt savus apsvērumus tiesas sēdē mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, ja tāda notiek.

130. pants *Pieteikums par iestāšanos lietā*

1. Pieteikums par iestāšanos lietā ir jāiesniedz sešu nedēļu laikā pēc 21. panta 4. punktā minētā paziņojuma publicēšanas.

2. Pieteikumā par iestāšanos lietā norāda:

   a) lietu;
   b) puses;
   c) personas, kas iestājas lietā, uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   d) prasījumus, kuru atbalstam minētā persona lūdz atļauju iestāties lietā;
   e) apstākļu, kas dod tiesības iestāties lietā, uzskaitījumu, ja pieteikums ir iesniegts saskaņā ar Statūtu 40. panta otro vai trešo daļu.

3. Personas, kas iestājas lietā, pārstāvība notiek saskaņā ar Statūtu 19. pantu.

4. Piemēro šā Reglamenta 119., 121. un 122. pantu.

131. pants *Lēmums attiecībā uz pieteikumu par iestāšanos lietā*

1. Pieteikumu par iestāšanos lietā izsniedz lietas dalībniekiem, lai saņemtu viņu iespējami sniegtos rakstveida vai mutvārdu apsvērumus par šo pieteikumu.

2. Ja pieteikums ir iesniegts saskaņā ar Statūtu 40. panta pirmo daļu, iestāšanos lietā atļauj ar priekšsēdētāja lēmumu un persona, kas iestājusies lietā, saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus, izņemot gadījumus, kad viņi desmit dienu laikā pēc 1. punktā minētās dokumenta izsniegšanas ir norādījuši uz slepeniem vai konfidenciāliem materiāliem vai dokumentiem, kuru paziņošana personai, kas iestājusies lietā, varētu tiem nodarīt kaitējumu. Šajā gadījumā priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par pieteikumu par iestāšanos lietā, izdodot rīkojumu, un persona, kas iestājusies lietā, saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus, izņemot attiecīgā gadījumā slepenus vai konfidenciālus materiālus vai dokumentus, kuri tika izslēgti no šīs paziņošanas.

3. Ja pieteikums ir iesniegts saskaņā ar Statūtu 40. panta otro daļu, priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par pieteikumu par iestāšanos lietā, izdodot rīkojumu, vai arī nodod pieteikumu Tiesai. Ja pieteikums par iestāšanos lietā tiek apmierināts, persona, kas iestājusies lietā, saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus, izņemot attiecīgā gadījumā slepenus vai konfidenciālus materiālus vai dokumentus, kuri tika izslēgti no šīs paziņošanas.

4. Ja pieteikums ir iesniegts saskaņā ar Statūtu 40. panta trešo daļu, iestāšanos lietā atļauj ar priekšsēdētāja lēmumu un persona, kas iestājusies lietā, saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus, izņemot gadījumus, kad viņi desmit dienu laikā pēc 1. punktā minētās dokumenta izsniegšanas ir iesnieguši apsvērumus saistībā ar pieteikumu par iestāšanos lietā vai šajā pašā termiņā ir norādījuši uz slepeniem vai konfidenciāliem materiāliem vai dokumentiem, kuru paziņošana personai, kas iestājusies lietā, varētu tiem nodarīt kaitējumu. Šajā gadījumā priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par pieteikumu par iestāšanos lietā, izdodot rīkojumu, un persona, kas iestājusies lietā, saņem visus lietas dalībniekiem izsniegtos procesuālos dokumentus, izņemot attiecīgā gadījumā slepenus vai konfidenciālus materiālus vai dokumentus, kuri tika izslēgti no šīs paziņošanas.

132. pants *Procesuālo rakstu iesniegšana*

1. Persona, kas iestājusies lietā, var iesniegt iestāšanās rakstu viena mēneša laikā pēc iepriekšējā pantā minēto procesuālo dokumentu paziņošanas dienas. Priekšsēdētājs pēc personas, kas iestājusies lietā, pienācīgi motivēta pieteikuma šo termiņu var pagarināt.

2. Iestāšanās rakstā norāda:

   a) personas, kas iestājusies lietā, prasījumus pilnīgi vai daļēji atbalstīt kādas puses prasījumus;
   b) personas, kas iestājusies lietā, izvirzītos pamatus un argumentus;
   c) attiecīgā gadījumā – ziņas par pierādījumiem un piedāvātajiem pierādījumiem.

3. Pēc tam, kad ir iesniegts iestāšanās raksts, priekšsēdētājs attiecīgā gadījumā nosaka termiņu, kurā lietas dalībnieki var atbildēt uz šo procesuālo rakstu.

5. nodaļa
Paātrinātā tiesvedība

133. pants *Lēmums par paātrināto tiesvedību*

1. Pēc prasītāja vai atbildētāja pieteikuma Tiesas priekšsēdētājs pēc pretējās puses, tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas var pieņemt lēmumu lietu izskatīt paātrinātā tiesvedībā, atkāpjoties no šā Reglamenta noteikumiem, ja lietas apstākļi prasa to izskatīt īsā termiņā.

2. Pieteikumu par to, lai kāda lieta tiktu izskatīta paātrinātā tiesvedībā, iesniedz kā atsevišķu dokumentu vienlaikus ar attiecīgi prasības pieteikumu vai iebildumu rakstu.

3. Priekšsēdētājs pēc pušu, tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas izņēmuma kārtā var pieņemt šādu lēmumu arī pēc savas ierosmes.

134. pants *Tiesvedības rakstveida daļa*

1. Piemērojot paātrināto tiesvedību, prasības pieteikumu un iebildumu rakstu var papildināt ar replikas rakstu un atbildes rakstu uz repliku vienīgi tad, ja priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas to uzskata par vajadzīgu.

2. Persona, kas iestājusies lietā, var iesniegt iestāšanās rakstu vienīgi tad, ja priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas to uzskata par vajadzīgu.

135. pants *Tiesvedības mutvārdu daļa*

1. Kad ir iesniegts iebildumu raksts vai, ja lēmums lietu izskatīt paātrinātā tiesvedībā tiek pieņemts tikai pēc iebildumu raksta iesniegšanas, tiklīdz šis lēmums ir pieņemts, priekšsēdētājs nosaka tiesas sēdes datumu; to nekavējoties paziņo lietas dalībniekiem. Viņš var pārcelt tiesas sēdes datumu, ja ir jāveic pierādījumu savākšanas pasākumi vai jānosaka citi procesa organizatoriskie pasākumi.

2. Neskarot 127. un 128. panta noteikumus, mutvārdu procesa laikā lietas dalībnieki var papildināt savus argumentus un iesniegt pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus. Tiem ir jāmotivē kavēšanās šo ziņu iesniegšanā.

136. pants *Lēmums par lietas būtību*

Tiesa lemj pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas.

6. nodaļa
Tiesāšanās izdevumi

137. pants *Lēmums par tiesāšanās izdevumiem*

Lēmumu par tiesāšanās izdevumiem ietver spriedumā vai rīkojumā par tiesvedības izbeigšanu.

138. pants *Tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanas vispārīgie noteikumi*

1. Lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

2. Ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali.

3. Ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tomēr Tiesa, ja to pamato lietas apstākļi, var nolemt, ka lietas dalībnieks papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina daļu no pretējās puses tiesāšanās izdevumiem.

139. pants *Nepamatoti vai ļaunprātīgi radīti izdevumi*

Tiesa var piespriest pusei – pat tad, ja tai spriedums ir labvēlīgs, – samaksāt izdevumus, par kuriem Tiesa uzskata, ka tie pretējai pusei ir radīti nepamatoti vai ļaunprātīgi.

140. pants *Personu, kas iestājušās lietā, tiesāšanās izdevumi*

1. Dalībvalstis un iestādes, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

2. Valstis, kas nav dalībvalstis, bet kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EBTA Uzraudzības iestāde, ja tās ir iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

3. Tiesa var nolemt, ka personām, kas iestājušās lietā un kas nav šā panta iepriekšējos punktos minētās personas, savi tiesāšanās izdevumi jāsedz pašām.

141. pants *Tiesāšanās izdevumi atteikšanās no prasības gadījumā*

1. Pusei, kas atsakās no prasības, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja pretējā puse to ir prasījusi apsvērumos par atteikšanos no prasības.

2. Tomēr pēc tās puses pieteikuma, kura atsakās no prasības, tiesāšanās izdevumus var piespriest pretējai pusei, ja to pamato šīs pretējās puses rīcība.

3. Ja lietas dalībnieki ir panākuši vienošanos par tiesāšanās izdevumiem, lēmumu par tiesāšanās izdevumiem pieņem saskaņā ar šo vienošanos.

4. Ja tiesāšanās izdevumu atlīdzināšana netiek prasīta, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

142. pants *Tiesāšanās izdevumi tiesvedības izbeigšanas pirms sprieduma taisīšanas gadījumā*

Ja tiesvedību lietā izbeidz pirms sprieduma taisīšanas, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem pēc saviem ieskatiem.

143. pants *Tiesāšanās izmaksas*

Tiesvedība Tiesā ir bezmaksas, izņemot šādus gadījumus:

a) ja kāds lietas dalībnieks Tiesai ir radījis izdevumus, no kuriem ir bijis iespējams izvairīties, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas var piespriest šim lietas dalībniekam segt minētos izdevumus;

b) ja pēc kāda lietas dalībnieka pieteikuma ir veikta kopēšana vai tulkošana, tad tā izdevumu daļa, ko sekretārs uzskata par pārmērīgu, atbilstīgi 22. pantā minētajiem kancelejas izcenojumiem ir jāmaksā attiecīgajam lietas dalībniekam.

144. pants *Atlīdzināmie tiesāšanās izdevumi*

Neskarot iepriekšējā panta noteikumus, par atlīdzināmiem tiesāšanās izdevumiem uzskata šādus izdevumus:

a) maksājumus lieciniekiem un ekspertiem saskaņā ar šā Reglamenta 73. pantu;
b) nepieciešamos izdevumus, kas lietas dalībniekiem radušies saistībā ar lietu, it īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumus, kā arī atlīdzību pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem.

145. pants *Domstarpības par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem*

1. Ja pastāv domstarpības par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem, trīs tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents, kurš izskatījis lietu, pēc attiecīgā lietas dalībnieka pieteikuma, uzklausījusi pretējās puses apsvērumus un ģenerāladvokātu, izdod rīkojumu. Šajā gadījumā iztiesāšanas sastāvā ir šīs palātas priekšsēdētājs, tiesnesis referents un pirmais tiesnesis vai attiecīgā gadījumā pirmie divi tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 3. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai attiecīgās domstarpības.

2. Ja tiesnesis referents nav trīs tiesnešu palātas sastāvā, lēmumu saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem pieņem piecu tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents. Šajā iztiesāšanas sastāvā papildus tiesnesim referentam ir vēl četri tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 2. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai attiecīgās domstarpības.

3. Izpildes nolūkā puses var prasīt izsniegt apliecinātu rīkojuma norakstu.

146. pants *Maksājuma veikšanas noteikumi*

1. Tiesas kase un tās parādnieki veic maksājumus euro.

2. Ja atlīdzināmie izdevumi veikti valūtā, kas nav euro, vai ja pasākumi, uz kuriem attiecas veicamais maksājums, notikuši valstī, kuras valūta nav euro, valūtu konvertē pēc Eiropas Centrālās bankas noteiktā euro maiņas kursa, kāds tas ir maksājuma dienā.

7. nodaļa
Izlīgums, atteikšanās no prasības, tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas un procesa jautājumi

147. pants *Izlīgums*

1. Ja, pirms Tiesa ir pieņēmusi nolēmumu, puses vienojas par strīda risinājumu un paziņo Tiesai, ka tās atsakās no savstarpējiem prasījumiem, priekšsēdētājs izdod rīkojumu par lietas izslēgšanu no reģistra un saskaņā ar 141. pantu, ņemot vērā pušu priekšlikumus šajā sakarā, ja tādi ir, lemj par tiesāšanās izdevumiem.

2. Šis noteikums neattiecas uz tiesvedību saskaņā ar LESD 263. un 265. pantu.

148. pants *Atteikšanās no prasības*

Ja prasītājs rakstveidā vai tiesas sēdē informē Tiesu par to, ka viņš vēlas atteikties no prasības, priekšsēdētājs izdod rīkojumu par lietas izslēgšanu no reģistra un saskaņā ar 141. pantu lemj par tiesāšanās izdevumiem.

149. pants *Tiesvedības izbeigšana pirms sprieduma taisīšanas*

Ja Tiesa konstatē, ka strīda priekšmets vairs nepastāv un ka tiesvedība ir jāizbeidz, tā pēc tiesneša referenta priekšlikuma jebkurā laikā pēc savas ierosmes, uzklausījusi puses un ģenerāladvokātu, var lemt, izdodot motivētu rīkojumu. Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

150. pants *Absolūts šķērslis tiesas procesam*

Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma jebkurā laikā pēc savas ierosmes, uzklausījusi puses un ģenerāladvokātu, var lemt par absolūtu šķērsli tiesas procesam, izdodot motivētu rīkojumu.

151. pants *Iebildes un procesa jautājumi*

1. Lietas dalībnieks, kas vēršas Tiesā ar lūgumu lemt par iebildi vai citu procesa jautājumu, neaplūkojot lietu pēc būtības, pieteikumu iesniedz kā atsevišķu dokumentu.

2. Pieteikumā ir jānorāda tā pamati un argumenti un pieteikuma iesniedzēja prasījums; pieteikumam jāpievieno to apstiprinoši materiāli un dokumenti.

3. Tiklīdz pieteikums ir iesniegts, priekšsēdētājs nosaka termiņu, kurā pretējā puse var rakstveidā norādīt savus pamatus un prasījumus.

4. Ja vien Tiesa nelemj citādi, pārējā procesa daļa notiek mutvārdos.

5. Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pēc iespējas ātrāk lemj par pieteikumu vai arī, ja to pamato īpaši apstākļi, atliek lēmuma par šo pieteikumu pieņemšanu līdz galīgā sprieduma taisīšanai.

6. Ja Tiesa pieteikumu noraida vai arī atliek lēmuma pieņemšanu līdz galīgā sprieduma taisīšanai, priekšsēdētājs nosaka jaunus termiņus turpmākajām procesuālajām darbībām.

8. nodaļa
Aizmugurisks spriedums

152. pants *Aizmugurisks spriedums*

1. Ja atbildētājs, kam atbilstoši noteikumiem ir izsniegts prasības pieteikums, noteiktā formā un laikā neatbild uz prasības pieteikumu, prasītājs var iesniegt Tiesai pieteikumu par aizmuguriska sprieduma taisīšanu.

2. Šo pieteikumu izsniedz atbildētājam. Tiesa var lemt par tiesvedības mutvārdu daļas sākšanu saistībā ar pieteikumu.

3. Pirms aizmuguriska sprieduma taisīšanas Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pārbauda, vai prasības pieteikums ir pieņemams, vai ir ievērotas attiecīgās formalitātes un vai prasības pieteikums šķiet pamatots. Tiesa var veikt procesa organizatoriskos pasākumus vai izdot rīkojumu par pierādījumu savākšanas pasākumu veikšanu.

4. Aizmugurisks spriedums ir izpildāms. Tomēr Tiesa var apturēt tā izpildi līdz laikam, kamēr Tiesa pieņem lēmumu par protestu, kas ir iesniegts saskaņā ar 156. pantu, vai arī izpildi padarīt atkarīgu no nodrošinājuma iemaksas tādā apmērā un veidā, kādu nosaka atbilstīgi apstākļiem; nodrošinājumu atmaksā, ja protesta pieteikums nav iesniegts vai ja protests tiek noraidīts.

9. nodaļa
Pieteikumi un prasības par spriedumiem un rīkojumiem

153. pants *Kompetentais iztiesāšanas sastāvs*

1. Šajā nodaļā minētos pieteikumus un prasības, izņemot 159. pantā minētos pieteikumus, nodod tiesnesim referentam, kurš bijis atbildīgs par lietu, ar kuru ir saistīts pieteikums vai prasība, un nodod izskatīšanai iztiesāšanas sastāvam, kurš minēto lietu izlēmis.

2. Tiesneša referenta prombūtnē Tiesas priekšsēdētājs šajā nodaļā minēto pieteikumu vai prasību nodod tiesnesim, kurš bijis iekļauts iztiesāšanas sastāvā, kas izlēmis minēto lietu, uz kuru attiecas šis pieteikums vai prasība.

3. Ja nav iespējams savākt Statūtu 17. pantā paredzēto kvorumu, Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieteikumu vai prasību nodod jaunam iztiesāšanas sastāvam.

154. pants *Labošana*

1. Neskarot noteikumus par spriedumu un rīkojumu interpretāciju, Tiesa pēc savas ierosmes vai pēc lietas dalībnieka pieteikuma, kas iesniegts divu nedēļu laikā pēc sprieduma pasludināšanas vai rīkojuma izsniegšanas dienas, var labot pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas un acīmredzamas neprecizitātes.

2. Ja pieteikums par labojumu izdarīšanu attiecas uz rezolutīvo daļu vai kādu no motīviem, kas ir nepieciešams rezolutīvās daļas pamatojumam, lietas dalībnieki, ko sekretārs attiecīgi informē, priekšsēdētāja noteiktā termiņā var iesniegt rakstveida apsvērumus.

3. Tiesa lemj pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas.

4. Par labojumiem izdotā rīkojuma oriģināleksemplāru pievieno labotā nolēmuma oriģināleksemplāram. Par šādu rīkojumu izdara atzīmi uz labotā nolēmuma oriģināleksemplāra malas.

155. pants *Lēmuma nepieņemšana*

1. Ja Tiesa nav lēmusi par kādu no prasījumiem vai par tiesāšanās izdevumiem, lietas dalībniekiem ir tiesības viena mēneša laikā pēc nolēmuma izsniegšanas iesniegt Tiesā pieteikumu par papildsprieduma taisīšanu.

2. Pieteikumu izsniedz pretējai pusei; tai priekšsēdētājs nosaka termiņu rakstveida apsvērumu iesniegšanai.

3. Pēc tam, kad šie apsvērumi ir iesniegti, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par to, vai pieteikums ir pieņemams un pamatots.

156. pants *Protests*

1. Atbilstoši Statūtu 41. pantam par aizmugurisku spriedumu var iesniegt protestu.

2. Protesta pieteikums ir jāiesniedz šā Reglamenta 120.–122. pantā noteiktajā formā viena mēneša laikā, skaitot no dienas, kad ir izsniegts spriedums.

3. Pēc protesta pieteikuma izsniegšanas priekšsēdētājs nosaka termiņu, kurā pretējā puse var iesniegt rakstveida apsvērumus.

4. Tiesvedība noris saskaņā ar šā Reglamenta 59.–92. pantu.

5. Tiesa lemj, taisot spriedumu, par kuru nevar iesniegt protestu.

6. Šā sprieduma oriģināleksemplāru pievieno aizmuguriskā sprieduma oriģināleksemplāram. Uz aizmuguriskā sprieduma malas izdara atzīmi par spriedumu attiecībā uz protestu.

157. pants *Trešās personas protests*

1. Atbilstoši Statūtu 42. pantam iesniegtajam trešās personas protesta pieteikumam piemēro šā Reglamenta 120.–122. pantu. Turklāt šādā pieteikumā norāda:

   a) spriedumu vai rīkojumu, pret kuru iesniedz protestu;
   b) to, kā šis nolēmums aizskar trešās personas tiesības;
   c) iemeslus, kāpēc trešā persona nav varējusi piedalīties strīda izskatīšanā.

2. Pieteikumā ir jāvēršas pret visām strīda pusēm.

3. Pieteikums ir jāiesniedz divu mēnešu laikā pēc nolēmuma publikācijas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. Pamatojoties uz trešās personas, kas iesniedz protestu, pieteikumu, Tiesa var izdot rīkojumu apturēt nolēmuma, pret kuru tiek iesniegts protests, izpildi. Piemēro šīs sadaļas 10. nodaļas noteikumus.

5. Nolēmumu, pret kuru iesniedz protestu, groza punktos, kuros ir apmierināts trešās personas protests.

6. Tā sprieduma oriģināleksemplāru, kas taisīts pēc trešās personas protesta, pievieno nolēmuma, pret kuru iesniegts protests, oriģināleksemplāram. Uz nolēmuma, pret kuru iesniegts protests, oriģināleksemplāra malas izdara atzīmi par spriedumu, kas taisīts pēc trešās personas protesta.

158. pants *Interpretācija*

1. Atbilstoši Statūtu 43. pantam, ja sprieduma vai rīkojuma saturs vai piemērošanas apjoms ir neskaidrs, Tiesa to interpretē pēc tās puses vai Savienības iestādes pieteikuma, kura apliecina savu ieinteresētību šādā interpretēšanā.

2. Pieteikums interpretēt nolēmumu ir jāiesniedz divu gadu laikā no sprieduma pasludināšanas vai rīkojuma izsniegšanas dienas.

3. Pieteikumu interpretēt nolēmumu iesniedz saskaņā ar šā Reglamenta 120.–122. pantu. Turklāt tajā norāda:

   a) attiecīgo nolēmumu;
   b) tās daļas, kuras tiek lūgts interpretēt.

4. Pieteikumā jāvēršas pret visiem tādas lietas dalībniekiem, kurā ir pieņemts nolēmums, kuru lūgts interpretēt.

5. Tiesa lemj, pirms tam dodot lietas dalībniekiem iespēju iesniegt savus apsvērumus un uzklausot ģenerāladvokātu.

6. Interpretācijas nolēmuma oriģināleksemplāru pievieno interpretētā nolēmuma oriģināleksemplāram. Uz interpretētā nolēmuma oriģināleksemplāra malas izdara atzīmi par interpretācijas nolēmumu.

159. pants *Pārskatīšana*

1. Saskaņā ar Statūtu 44. pantu pieteikumu pārskatīt Tiesas nolēmumu var iesniegt tikai tad, ja kļūst zināms kāds fakts, kas ir būtiski svarīgs faktors, bet sprieduma pasludināšanas vai rīkojuma izdošanas brīdī nav bijis zināms Tiesai vai lietas dalībniekam, kas prasa nolēmumu pārskatīt.

2. Neskarot desmit gadu termiņu, kas noteikts Statūtu 44. panta trešajā daļā, pieteikumu pārskatīt nolēmumu iesniedz triju mēnešu laikā pēc tam, kad pieteikuma iesniedzējam ir kļuvis zināms fakts, kas ir pieteikuma pamatā.

3. Uz pārskatīšanas pieteikumu attiecas šā Reglamenta 120.–122. pants. Turklāt šādā pieteikumā norāda:

   a) apstrīdēto spriedumu vai rīkojumu;
   b) punktus, kuros nolēmums tiek apstrīdēts;
   c) faktus, kas ir pieteikuma pamatā;
   d) pierādījumus, kas apliecina faktus, kuri pamato nolēmuma pārskatīšanu, un to, ka ir ievēroti šā panta 2. punktā noteiktie termiņi.

4. Pieteikumā jāvēršas pret visiem tādas lietas dalībniekiem, kurā pieņemts apstrīdētais nolēmums, kuru lūgts pārskatīt.

5. Neskarot Tiesas nolēmumu par lietas būtību, Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu un ievērojot lietas dalībnieku rakstveida apsvērumus, lemj par pieteikuma pieņemamību, izdodot rīkojumu.

6. Ja Tiesa pieteikumu atzīst par pieņemamu, tā lemj par pieteikuma būtību un taisa spriedumu atbilstoši šim Reglamentam.

7. Pārskatīšanas sprieduma oriģināleksemplāru pievieno pārskatītā nolēmuma oriģināleksemplāram. Uz pārskatītā nolēmuma oriģināleksemplāra malas izdara atzīmi par pārskatīšanas spriedumu.

159.a pants *Acīmredzami nepieņemami vai acīmredzami nepamatoti pieteikumi un prasības*

Ja šajā nodaļā paredzētais pieteikums vai prasība pilnībā vai daļēji ir acīmredzami nepieņemama vai acīmredzami nepamatota, Tiesa pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas jebkurā laikā ar motivētu rīkojumu var nolemt pilnībā vai daļēji noraidīt šo pieteikumu vai prasību.

10. nodaļa
Piemērošanas un izpildes apturēšana un citi pagaidu noregulējuma pasākumi

160. pants *Pieteikums par piemērošanas apturēšanu vai pagaidu pasākumu noteikšanu*

1. Saskaņā ar LESD 278. pantu vai EAEKL 157. pantu iesniegts pieteikums apturēt kādas iestādes pieņemta akta piemērošanu ir pieņemams vienīgi tad, ja pieteikuma iesniedzējs šo aktu apstrīd Tiesā.

2. Pieteikums par kāda cita pagaidu pasākuma noteikšanu, kas minēts LESD 279. pantā, ir pieņemams tikai tad, ja to iesniedz kāds no Tiesā izskatāmas lietas dalībniekiem un ja pieteikums attiecas uz šo lietu.

3. Šā panta iepriekšējos punktos minētajos pieteikumos norāda strīda priekšmetu, apstākļus, kas nosaka steidzamību, kā arī faktiskos un tiesību pamatus, kuri sākotnēji šķietami pamato prasītos pagaidu pasākumus.

4. Pieteikumu sagatavo kā atsevišķu dokumentu atbilstīgi šā Reglamenta 120.–122. panta noteikumiem.

5. Pieteikumu izsniedz pretējai pusei, un priekšsēdētājs nosaka īsu termiņu, kurā šī puse var iesniegt rakstveida vai mutvārdu apsvērumus.

6. Priekšsēdētājs lemj, vai ir izdodams rīkojums veikt pierādījumu savākšanu.

7. Priekšsēdētājs var pieteikumu apmierināt, pat pirms ir iesniegti pretējās puses apsvērumi. Šo pasākumu var grozīt vai atcelt arī tad, ja neviena no pusēm nav iesniegusi pieteikumu.

161. pants *Lēmums par pieteikumu*

1. Priekšsēdētājs par pieteikumu lemj pats vai arī pieteikumu nekavējoties nodod Tiesai.

2. Priekšsēdētāja prombūtnes gadījumā piemēro šā Reglamenta 10. un 13. pantu.

3. Ja pieteikumu nodod Tiesai, tā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj nekavējoties.

162. pants *Rīkojums par piemērošanas apturēšanu vai pagaidu pasākumu noteikšanu*

1. Par pieteikumu lemj, izdodot motivētu rīkojumu, kas nav pārsūdzams. Rīkojumu nekavējoties izsniedz lietas dalībniekiem.

2. Uz rīkojuma izpildi var attiecināt nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējam ir jāiemaksā nodrošinājums tādā apmērā un veidā, kādu nosaka atbilstīgi apstākļiem.

3. Rīkojumā var noteikt dienu, kad beidzas pagaidu pasākuma darbība. Pretējā gadījumā pagaidu pasākuma darbība beidzas, kad ir pasludināts galīgais spriedums.

4. Rīkojumam ir vienīgi pagaidu raksturs, un tas nekādi neietekmē Tiesas nolēmumu par lietas būtību.

163. pants *Apstākļu izmaiņas*

Pēc lietas dalībnieka pieteikuma, ņemot vērā apstākļu izmaiņas, rīkojumu var jebkurā laikā grozīt vai atcelt.

164. pants *Jauns pieteikums*

Ja pieteikumu par pagaidu pasākuma noteikšanu noraida, tas neliedz lietas dalībniekam, kas to iesniedzis, iesniegt jaunu pieteikumu, pamatojoties uz jauniem faktiem.

165. pants *Saskaņā ar LESD 280. un 299. pantu un EAEKL 164. pantu iesniegts pieteikums*

1. Šīs nodaļas noteikumi attiecas uz tādiem pieteikumiem apturēt Tiesas nolēmuma vai Padomes, Eiropas Komisijas vai Eiropas Centrālās bankas pieņemta akta piespiedu izpildi, kuri iesniegti saskaņā ar LESD 280. un 299. pantu vai EAEKL 164. pantu.

2. Attiecīgā gadījumā rīkojumā par pieteikuma apmierināšanu nosaka dienu, kad beidzas pagaidu pasākuma darbība.

166. pants *Saskaņā ar EAEKL 81. pantu iesniegts pieteikums*

1. Tāda veida lūgumā, kāds minēts EAEKL 81. panta trešajā un ceturtajā daļā, norāda:

   a) inspicējamo personu uzvārdus vai uzņēmumu nosaukumus un adreses;
   b) inspekcijas objektu un mērķi.

2. Priekšsēdētājs lemj, izdodot rīkojumu. Piemēro šā Reglamenta 162. pantu.

3. Priekšsēdētāja prombūtnes gadījumā piemēro šā Reglamenta 10. un 13. pantu.

V sadaļa
Apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas nolēmumiem

1. nodaļa
Apelācijas sūdzības forma, saturs un prasījumi

167. pants *Apelācijas sūdzības iesniegšana*

1. Pārsūdzēšana apelācijas kārtībā notiek, iesniedzot apelācijas sūdzību Tiesas vai Vispārējās tiesas kancelejā. Ja apelācijas sūdzība tiek iesniegta Vispārējās tiesas kancelejā, to nekavējoties nosūta Tiesas kancelejai.

2. Tiklīdz Vispārējās tiesas kanceleja uzzina par apelācijas sūdzības esamību, tā nekavējoties nosūta Tiesas kancelejai pirmās instances lietas materiālus un attiecīgā gadījumā procesa Apelācijas padomē lietas materiālus, kas tikuši nosūtīti Vispārējai tiesai saskaņā ar šīs tiesas Reglamenta normām par tiesvedību attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesībām.

168. pants *Apelācijas sūdzības saturs*

1. Apelācijas sūdzībā norāda:

   a) apelācijas sūdzības iesniedzēja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   b) pārsūdzēto Vispārējās tiesas nolēmumu;
   c) pārējo dalībnieku, kas piedalījušies attiecīgajā lietā Vispārējā tiesā, uzvārdus vai nosaukumus;
   d) izvirzītos tiesību pamatus un argumentus, kā arī kopsavilkumu par minētajiem pamatiem;
   e) apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumus.

2. Apelācijas sūdzībai piemēro šā Reglamenta 119. un 121. pantu un 122. panta 1. punktu.

3. Apelācijas sūdzībā norāda datumu, kad pārsūdzētais nolēmums ir izsniegts apelācijas sūdzības iesniedzējam.

4. Ja apelācijas sūdzība neatbilst šā panta 1.–3. punktam, sekretārs nosaka pieņemamu termiņu, kurā apelācijas sūdzības iesniedzējam ir jānovērš trūkumi apelācijas sūdzībā. Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs noteiktajā termiņā nenovērš trūkumus, priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta un ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par to, vai šīs prasības neievērošana apelācijas sūdzību padara formāli nepieņemamu. Priekšsēdētājs, ja viņš to uzskata par vajadzīgu, šo jautājumu var nodot Tiesai.

169. pants *Apelācijas sūdzībā minētie prasījumi, pamati un argumenti*

1. Apelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu, kāds ietverts tā rezolutīvajā daļā.

2. Izvirzītajos tiesību pamatos un argumentos precīzi norāda apstrīdētos Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļas punktus.

170. pants *Prasījumi apelācijas sūdzības pieņemšanas gadījumā*

1. Par pamatotu atzītā apelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji apmierināt tādus pašus prasījumus, kādus lūgts apmierināt pirmajā instancē, neiesniedzot jaunus prasījumus. Apelācijas sūdzībā nedrīkst grozīt Vispārējā tiesā izskatītā strīda priekšmetu.

2. Ja apelācijas sūdzības iesniedzējs pārsūdzētā nolēmuma atcelšanas gadījumā lūdz lietu nodot atpakaļ Vispārējai tiesai, viņš norāda iemeslus, kuru dēļ strīds nav Tiesā izskatāmā stāvoklī.

1.a nodaļa
Iepriekšējs Statūtu 58.a pantā minēto apelācijas sūdzību pieļaujamības vērtējums

170.a pants *Pieteikums par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu*

1. Statūtu 58.a panta pirmajā un otrajā daļā paredzētajās situācijās apelācijas sūdzības iesniedzējs pievieno savai apelācijas sūdzībai pieteikumu par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu, kurā tas izklāsta apelācijas sūdzībā izvirzīto jautājumu, kas ir nozīmīgs Savienības tiesību vienotībai, konsekvencei vai attīstībai, un kurā ir iekļauti visi nepieciešamie elementi, lai Tiesa varētu lemt par šo pieteikumu. Ja šāds pieteikums nav iesniegts, Tiesas priekšsēdētāja vietnieks atzīst apelācijas sūdzību par nepieņemamu.

2. Pieteikums par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu nepārsniedz septiņas lappuses, kuru noformējumā ir ņemtas vērā visas formālās prasības, kas ietvertas uz šī reglamenta pamata pieņemtajos Praktiskos norādījumos lietas dalībniekiem par Tiesā iesniegtajām lietām.

3. Ja pieteikums par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu neatbilst iepriekšējā punktā izklāstītajām prasībām, sekretārs nosaka īsu termiņu trūkumu novēršanai šajā pieteikumā. Ja noteiktajā termiņā trūkumi netiek novērsti, Tiesas priekšsēdētāja vietnieks pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījis ģenerāladvokātu, lemj par to, vai šīs formalitātes neievērošana apelācijas sūdzību padara formāli nepieņemamu.

170.b pants *Lēmums attiecībā uz pieteikumu par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu*

1. Tiesa pēc iespējas ātrāk lemj par pieteikumu par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu.

2. Lēmumu par šo pieteikumu pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījusi ģenerāladvokātu, pieņem īpaši šim mērķim izveidota palāta, kuru vada Tiesas priekšsēdētāja vietnieks un kuras sastāvā turklāt ir tiesnesis referents un tās trīs tiesnešu palātas priekšsēdētājs, kurā tiesnesis referents ir darbojies viņa norīkošanas par tiesnesi referentu datumā.

3. Par pieteikumu par apelācijas sūdzības atzīšanu par pieļaujamu lemj, izdodot motivētu rīkojumu.

4. Ja apelācijas sūdzība ir atzīta par pilnībā vai daļēji pieļaujamu atbilstoši Statūtu 58.a panta trešajā daļā izklāstītajiem kritērijiem, tiesvedība turpinās saskaņā ar šī reglamenta 171.–190.a pantu. Iepriekšējā punktā minēto rīkojumu kopā ar apelācijas sūdzību izsniedz attiecīgās Vispārējā tiesā izskatītās lietas dalībniekiem un, ja apelācijas sūdzība ir atzīta par daļēji pieļaujamu, šajā rīkojumā norāda apelācijas sūdzības pamatus vai to daļas, uz kuriem ir jāattiecas atbildes rakstam uz apelācijas sūdzību.

5. Sekretārs nekavējoties informē Vispārējo tiesu un – ja tie nebija attiecīgās Vispārējā tiesā izskatītās lietas dalībnieki – dalībvalstis, Eiropas Parlamentu, Padomi un Eiropas Komisiju par lēmumu atzīt apelācijas sūdzību par pieļaujamu.

2. nodaļa
Atbildes raksts uz apelācijas sūdzību, replikas raksts un atbildes raksts uz repliku

171. pants *Apelācijas sūdzības izsniegšana*

1. Apelācijas sūdzību izsniedz pārējiem Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībniekiem.

2. Gadījumos, kad piemēro šā Reglamenta 168. panta 4. punktu, apelācijas sūdzība ir jāizsniedz, tiklīdz tajā ir novērsti trūkumi vai tiklīdz priekšsēdētājs vai Tiesa to ir atzinusi par pieņemamu saskaņā ar šajā pantā paredzētajām formālajām prasībām.

172. pants *Lietas dalībnieki, kuriem ir tiesības iesniegt atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību*

Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībnieks, kuram ir interese, lai apelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta, atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību var iesniegt divu mēnešu laikā no dienas, kad tam ir izsniegta apelācijas sūdzība. Termiņš, kurā iesniedzams atbildes raksts uz apelācijas sūdzību, nav pagarināms.

173. pants *Atbildes raksta uz apelācijas sūdzību saturs*

1. Atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību norāda:

   a) iesniedzēja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   b) datumu, kad tam ir izsniegta apelācijas sūdzība;
   c) izvirzītos tiesību pamatus un argumentus;
   d) prasījumus.

2. Atbildes rakstam uz apelācijas sūdzību piemēro šā Reglamenta 119. un 121. pantu.

174. pants *Atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību minētie prasījumi*

Atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību lūdz pilnībā vai daļēji apmierināt vai noraidīt apelācijas sūdzību.

175. pants *Replikas raksts un atbildes raksts uz repliku*

1. Apelācijas sūdzību un atbildes rakstu uz apelācijas sūdzību var papildināt ar replikas rakstu un atbildes rakstu uz repliku vienīgi tad, ja priekšsēdētājs, pamatojoties uz apelācijas sūdzības iesniedzēja pienācīgi motivētu pieteikumu, kas iesniegts septiņu dienu laikā pēc tam, kad izsniegts atbildes raksts uz apelācijas sūdzību, un uzklausījis tiesnesi referentu un ģenerāladvokātu, to uzskata par vajadzīgu, tostarp tādēļ, lai apelācijas sūdzības iesniedzējs varētu izteikt savu viedokli attiecībā uz atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību minēto iebildi par nepieņemamību vai jaunu informāciju.

2. Priekšsēdētājs nosaka dienu, līdz kurai ir jāiesniedz replikas raksts, un, izsniedzot šo replikas rakstu, dienu, līdz kurai ir jāiesniedz atbildes raksts uz repliku. Viņš var noteikt maksimālo lappušu skaitu un šajos rakstos apspriežamos jautājumus.

3. nodaļa
Pretapelācijas sūdzības forma, saturs un prasījumi

176. pants *Pretapelācijas sūdzība*

1. Šā Reglamenta 172. pantā minētie lietas dalībnieki var iesniegt pretapelācijas sūdzību tādā pašā termiņā, kāds noteikts atbildes raksta uz apelācijas sūdzību iesniegšanai.

2. Pretapelācijas sūdzību iesniedz ar atsevišķu dokumentu, kas nav atbildes raksts uz apelācijas sūdzību.

177. pants *Pretapelācijas sūdzības saturs*

1. Pretapelācijas sūdzībā norāda:

   a) pretapelācijas sūdzības iesniedzēja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   b) datumu, kad tam ir izsniegta apelācijas sūdzība;
   c) izvirzītos tiesību pamatus un argumentus;
   d) prasījumus.

2. Pretapelācijas sūdzībai piemēro šā Reglamenta 119. un 121. pantu un 122. panta 1. un 3. punktu.

178. pants *Pretapelācijas sūdzībā minētie prasījumi, pamati un argumenti*

1. Pretapelācijas sūdzībā lūdz pilnībā vai daļēji atcelt Vispārējās tiesas nolēmumu.

2. Tajā arī var lūgt atcelt tiešu vai netiešu lēmumu par Vispārējā tiesā celtās prasības pieņemamību.

3. Izvirzītajos tiesību pamatos un argumentos precīzi norāda apstrīdētos Vispārējās tiesas nolēmuma motīvu daļas punktus. Tiem ir jābūt citiem pamatiem un argumentiem nekā atbildes rakstā uz apelācijas sūdzību izvirzītajiem.

4. nodaļa
Pēc pretapelācijas sūdzības sekojošie procesuālie raksti

179. pants *Atbilde uz pretapelācijas sūdzību*

Ja ir iesniegta pretapelācijas sūdzība, apelācijas sūdzības iesniedzējs vai cits Vispārējā tiesā izskatītās attiecīgās lietas dalībnieks, kuram ir interese, lai pretapelācijas sūdzība tiktu apmierināta vai noraidīta, divu mēnešu laikā no pretapelācijas sūdzības izsniegšanas var iesniegt atbildes rakstu uz pretapelācijas sūdzību, kurā ir jāapspriež vienīgi šajā pretapelācijas sūdzībā izvirzītie pamati. Šis termiņš nav pagarināms.

180. pants *Pēc pretapelācijas sūdzības iesniegtais replikas raksts un atbildes raksts uz repliku*

1. Pretapelācijas sūdzību un atbildes rakstu uz pretapelācijas sūdzību var papildināt ar replikas rakstu un atbildes rakstu uz repliku vienīgi tad, ja priekšsēdētājs, pamatojoties uz pretapelācijas sūdzības iesniedzēja pienācīgi motivētu pieteikumu, kas iesniegts septiņu dienu laikā pēc tam, kad izsniegts atbildes raksts uz pretapelācijas sūdzību, un uzklausījis tiesnesi referentu un ģenerāladvokātu, to uzskata par vajadzīgu, tostarp tādēļ, lai pretapelācijas sūdzības iesniedzējs varētu izteikt savu viedokli attiecībā uz atbildes rakstā uz pretapelācijas sūdzību minēto iebildi par nepieņemamību vai jaunu informāciju.

2. Priekšsēdētājs nosaka dienu, līdz kurai ir jāiesniedz šis replikas raksts, un, izsniedzot šo replikas rakstu, dienu, līdz kurai ir jāiesniedz atbildes raksts uz repliku. Viņš var noteikt maksimālo lappušu skaitu un šajos rakstos apspriežamos jautājumus.

5. nodaļa
Apelācijas vai pretapelācijas sūdzības izskatīšana, izdodot rīkojumu

181. pants *Acīmredzami nepieņemama vai acīmredzami nepamatota apelācijas vai pretapelācijas sūdzība*

Ja apelācijas vai pretapelācijas sūdzība vai kāda tās daļa ir acīmredzami nepieņemama vai nepamatota, Tiesa jebkurā laikā, rīkojoties pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, ar motivētu rīkojumu var nolemt noraidīt šo apelācijas vai pretapelācijas sūdzību vai kādu tās daļu.

182. pants *Acīmredzami pamatota apelācijas vai pretapelācijas sūdzība*

Ja Tiesa jau ir lēmusi par vienu vai vairākiem tādiem pašiem tiesību jautājumiem, kuri izvirzīti ar apelācijas vai pretapelācijas sūdzības pamatiem, un ja Tiesa uzskata, ka apelācijas sūdzība ir acīmredzami pamatota, tā, rīkojoties pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc lietas dalībnieku un ģenerāladvokāta uzklausīšanas, ar motivētu rīkojumu, kurā ietverta atsauce uz attiecīgo judikatūru, var nolemt apelācijas sūdzību atzīt par acīmredzami pamatotu.

6. nodaļa
Apelācijas sūdzības izslēgšanas no reģistra sekas attiecībā uz pretapelācijas sūdzību

183. pants *Atteikšanās no apelācijas sūdzības vai tās acīmredzamas nepieņemamības sekas attiecībā uz pretapelācijas sūdzību*

Pretapelācijas sūdzību uzskata par tādu, kurai zudis priekšmets, ja:

a) apelācijas sūdzības iesniedzējs atsakās no apelācijas sūdzības;
b) apelācijas sūdzība ir atzīta par acīmredzami nepieņemamu, jo nav ievērots apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš;
c) apelācijas sūdzība ir atzīta par acīmredzami nepieņemamu, pamatojoties vienīgi uz to, ka tā nav vērsta pret Vispārējās tiesas galīgu nolēmumu vai nolēmumu, ar kuru daļēji atrisināta lietas būtība vai izlemti procesa jautājumi attiecībā uz iebildi par kompetences neesamību vai nepieņemamību Statūtu 56. panta pirmās daļas nozīmē.

7. nodaļa
Tiesāšanās izdevumi un juridiskā palīdzība apelācijas tiesvedībā

184. pants *Tiesāšanās izdevumu noteikšana apelācijas tiesvedībā*

1. Uz tiesvedību Tiesā saistībā ar apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas nolēmumu *mutatis mutandis* attiecas šā Reglamenta 137.–146. pants, ja vien nav piemērojami turpmākie noteikumi.

2. Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem, kas radušies tiesvedībā pirmajā instancē un apelācijas tiesvedībā, ja apelācijas sūdzība ir nepamatota vai ja tā ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu.

3. Ja apelācijas sūdzība, ko ir iesniegusi dalībvalsts vai Savienības iestāde, kura nav iestājusies lietā Vispārējā tiesā, ir pamatota, Tiesa var lemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala starp lietas dalībniekiem vai ka apelācijas sūdzības iesniedzējs, kuram spriedums ir labvēlīgs, atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas saistībā ar apelācijas sūdzību ir radušies lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs.

4. Ja persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē, pati nav iesniegusi apelācijas sūdzību, tai var piespriest atlīdzināt apelācijas tiesvedībā radušos tiesāšanās izdevumus vienīgi tad, ja tā piedalījusies Tiesā notiekošās tiesvedības rakstveida vai mutvārdu daļā. Ja šī persona piedalās tiesvedībā, Tiesa var nolemt, ka tā savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

185. pants *Juridiskā palīdzība*

1. Lietas dalībnieks, kas pilnībā vai daļēji nespēj segt tiesāšanās izmaksas, jebkurā laikā var lūgt juridisko palīdzību.

2. Pieteikumam pievieno visu informāciju un apliecinošos dokumentus, kas ļauj novērtēt pieteikuma iesniedzēja ekonomisko stāvokli, piemēram, kompetentas valsts iestādes izziņu, kas apliecina šo ekonomisko stāvokli.

186. pants *Iepriekšējs pieteikums par juridisko palīdzību*

1. Ja pieteikums ir iesniegts pirms apelācijas tiesvedības, ko pieteikuma iesniedzējs vēlas uzsākt, viņam īsi ir jāizklāsta tās būtība.

2. Pieteikums nav jāiesniedz ar advokāta starpniecību.

3. Pieteikuma par juridisko palīdzību iesniegšana aptur – attiecībā uz šā pieteikuma iesniedzēju – apelācijas sūdzības iesniegšanai paredzēto termiņu līdz dienai, kad tiek izsniegts rīkojums, kurā lemj par šo pieteikumu.

4. Priekšsēdētājs pieteikumu tūlīt pēc tā iesniegšanas nodod tiesnesim referentam, kurš īsā termiņā iesniedz priekšlikumu par tā virzību.

187. pants *Lēmums par pieteikumu par juridisko palīdzību*

1. Lēmumu par to, vai juridiskā palīdzība jāpiešķir pilnībā vai daļēji vai arī tā jāatsaka, pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņem trīs tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents. Šajā gadījumā iztiesāšanas sastāvā ir šīs palātas priekšsēdētājs, tiesnesis referents un pirmais tiesnesis vai attiecīgā gadījumā pirmie divi tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 3. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai pieteikumu par juridisko palīdzību. Tā attiecīgā gadījumā izvērtē, vai apelācijas sūdzība nav acīmredzami nepamatota.

2. Ja tiesnesis referents nav trīs tiesnešu palātas sastāvā, lēmumu saskaņā ar tādiem pašiem noteikumiem pieņem piecu tiesnešu palāta, kuras sastāvā ir tiesnesis referents. Iztiesāšanas sastāvā papildus tiesnesim referentam ir vēl četri tiesneši, kas norīkoti no 28. panta 2. punktā minētā saraksta dienā, kad tiesnesis referents palātā nodevis izskatīšanai pieteikumu par juridisko palīdzību.

3. Šis iztiesāšanas sastāvs lemj, izdodot rīkojumu. Ja pilnīgi vai daļēji tiek atteikta juridiskā palīdzība, rīkojumā atteikumu motivē.

188. pants *Summas, kas ir jāmaksā kā juridiskā palīdzība*

1. Ja juridiskā palīdzība ir piešķirta, Tiesas kase, attiecīgā gadījumā ievērojot iztiesāšanas sastāva noteiktās robežas, sedz ar pieteikuma iesniedzēja piedalīšanos vai pārstāvību Tiesā saistītos izdevumus. Pēc pieteikuma iesniedzēja vai viņa pārstāvja lūguma šos izdevumus var atmaksāt avansā.

2. Lemjot par tiesāšanās izdevumiem, Tiesa var izdot rīkojumu samaksāt Tiesas kasierim summas, kas ir maksātas avansā kā juridiskā palīdzība.

3. Sekretārs veic pasākumus, lai minētās summas iekasētu no lietas dalībnieka, kuram ir piespriests tās maksāt.

189. pants *Juridiskās palīdzības pārtraukšana*

Iztiesāšanas sastāvs, kurš lēmis par pieteikumu par juridisko palīdzību, pēc savas ierosmes vai pēc attiecīga pieteikuma jebkurā laikā, ja apstākļi, kas bija pamatā tās piešķiršanai, tiesvedības laikā ir mainījušies, šo palīdzību var pārtraukt.

8. nodaļa
Citi apelācijas tiesvedībai piemērojamie noteikumi

190. pants *Citi apelācijas tiesvedībai piemērojamie noteikumi*

1. Uz tiesvedību Tiesā saistībā ar apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas nolēmumu attiecas šā Reglamenta 127., 129.–136., 147.–150., 153.–155. un 157.–166. pants.

2. Atkāpjoties no 130. panta 1. punkta, pieteikums par iestāšanos lietā tomēr ir jāiesniedz viena mēneša laikā pēc 21. panta 4. punktā minētā paziņojuma publicēšanas.

3. Uz tiesvedību Tiesā saistībā ar apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas nolēmumu *mutatis mutandis* attiecas 95. pants.

4. Ja apelācijas tiesvedībā par Vispārējās tiesas nolēmumu lietas dalībnieks attiecībā uz personu, kas iestājusies lietā Vispārējā tiesā, lūdz ievērot tādu Tiesā iesniegto elementu konfidencialitāti, kuru konfidencialitāte attiecībā uz šo personu jau ir tikusi noteikta tiesvedībā pirmajā instancē, tāda pati konfidencialitāte tiek ievērota tiesvedībā Tiesā.

190.a pants *Kārtība, kādā veic darbības ar informāciju vai materiāliem, kas iesniegti Vispārējā tiesā atbilstoši tās Reglamenta 105. pantam*

1. Gadījumā, kad ir iesniegta apelācijas sūdzība par Vispārējās tiesas nolēmumu, kas pieņemts tiesvedībā, kurā viena puse iesniegusi informāciju vai materiālus atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 105. pantam un tie nav tikuši darīti zināmi otrai pusei, Vispārējās tiesas kanceleja nodod šo informāciju vai materiālus Tiesas rīcībā, ievērojot iepriekš minētā panta 11. punktā minētajā lēmumā paredzētos nosacījumus.

2. Informācija vai materiāli, kas ir minēti 1. punktā, netiek darīti zināmi tiesvedības Tiesā lietas dalībniekiem.

3. Tiesa nodrošina, ka konfidenciālā informācija, kas ietverta 1. punktā minētajā informācijā vai materiālos, netiek izpausta ne galīgajā nolēmumā, ne attiecīgā gadījumā ģenerāladvokāta secinājumos.

4. Informācija vai materiāli, kas minēti 1. punktā, tiek atdoti atpakaļ pusei, kura tos iesniegusi Vispārējā tiesā, uzreiz pēc Tiesas galīgā nolēmuma izsniegšanas, izņemot gadījumu, kad lietu nodod atpakaļ Vispārējai tiesai. Šajā iepriekš minētajā gadījumā attiecīgo informāciju vai materiālus nodod Vispārējās tiesas rīcībā, ievērojot 5. punktā minētajā lēmumā paredzētos nosacījumus.

5. Tiesa, pieņemot lēmumu, nosaka drošības noteikumus, lai aizsargātu 1. punktā minēto informāciju vai materiālus. Šo lēmumu publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

VI sadaļa
Vispārējās tiesas nolēmumu pārskatīšana

191. pants *Pārskatīšanas palāta*

Lai, ievērojot šā Reglamenta 193. un 194. pantā paredzētos nosacījumus, izlemtu, vai saskaņā ar Statūtu 62. pantu ir jāpārskata Vispārējās tiesas nolēmums, uz vienu gadu tiek norīkota piecu tiesnešu palāta.

192. pants *Informācija par nolēmumiem, kuri var tikt pārskatīti, un to paziņošana*

1. Tiklīdz ir noteikts pasludināšanas vai parakstīšanas datums nolēmumam, kas jāpieņem saskaņā ar LESD 256. panta 2. vai 3. punktu, Vispārējās tiesas kanceleja par to informē Tiesas kanceleju.

2. Tūlīt pēc nolēmuma pasludināšanas vai parakstīšanas Vispārējās tiesas kanceleja nosūta Tiesas kancelejai šo nolēmumu, kā arī lietas materiālus, kas nekavējoties tiek nodoti pirmajam ģenerāladvokātam.

193. pants *Nolēmumu, kas pieņemti apelācijas tiesvedībā, pārskatīšana*

1. Pirmā ģenerāladvokāta ierosinājumu pārskatīt saskaņā ar LESD 256. panta 2. punktu pieņemtu Vispārējās tiesas nolēmumu nosūta Tiesas priekšsēdētājam un pārskatīšanas palātas priekšsēdētājam. Vienlaicīgi par tā nosūtīšanu informē sekretāru.

2. Sekretārs tūlīt pēc tam, kad viņš ir informēts par šo ierosinājumu, Vispārējā tiesā izskatītās tiesvedības materiālus nosūta pārskatīšanas palātas locekļiem.

3. Saņemot pārskatīšanas ierosinājumu, Tiesas priekšsēdētājs no pārskatīšanas palātas tiesnešiem pēc šīs palātas priekšsēdētāja priekšlikuma norīko tiesnesi referentu. Iztiesāšanas sastāvu saskaņā ar šā Reglamenta 28. panta 2. punktu nosaka dienā, kad lieta tiek nodota tiesnesim referentam.

4. Šī palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma izlemj, vai ir jāpārskata Vispārējās tiesas nolēmums. Lēmumā pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu norāda vienīgi jautājumus, uz kuriem attiecas pārskatīšana.

5. Sekretārs nekavējoties informē Vispārējo tiesu, tajā izskatītās lietas dalībniekus, kā arī citas Statūtu 62.a panta otrajā daļā minētās ieinteresētās personas par Tiesas lēmumu pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu.

6. Paziņojumu, kurā norādīts lēmuma pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu datums un jautājumi, uz kuriem attiecas pārskatīšana, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

193.a pants *Pārskatīšanas ierosinājuma neesamība*

Ja, beidzoties Statūtu 62. panta otrajā daļā noteiktajam termiņam, pirmais ģenerāladvokāts nav iesniedzis ierosinājumu pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu, sekretārs nekavējoties par to informē Vispārējo tiesu, kas savukārt par to informē iesniedzējtiesu un Statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas.

194. pants *Prejudiciālu nolēmumu pārskatīšana*

1. Pirmā ģenerāladvokāta ierosinājumu pārskatīt saskaņā ar LESD 256. panta 3. punktu pieņemtu Vispārējās tiesas nolēmumu nosūta Tiesas priekšsēdētājam un pārskatīšanas palātas priekšsēdētājam. Vienlaicīgi par tā nosūtīšanu informē sekretāru.

2. Sekretārs tūlīt pēc tam, kad viņš ir informēts par šo ierosinājumu, Vispārējā tiesā izskatītās tiesvedības materiālus nosūta pārskatīšanas palātas locekļiem.

3. Sekretārs par šo pārskatīšanas ierosinājumu informē arī Vispārējo tiesu, iesniedzējtiesu, pamatlietas puses, kā arī citas Statūtu 62. panta otrajā daļā minētās ieinteresētās personas.

4. Tūlīt pēc tam, kad ir saņemts pārskatīšanas ierosinājums, Tiesas priekšsēdētājs no pārskatīšanas palātas tiesnešiem pēc šīs palātas priekšsēdētāja priekšlikuma norīko tiesnesi referentu. Iztiesāšanas sastāvu saskaņā ar šā Reglamenta 28. panta 2. punktu nosaka dienā, kad lieta tiek nodota tiesnesim referentam.

5. Šī palāta pēc tiesneša referenta priekšlikuma izlemj, vai ir jāpārskata Vispārējās tiesas nolēmums. Lēmumā pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu norāda vienīgi jautājumus, uz kuriem attiecas pārskatīšana.

6. Sekretārs nekavējoties informē Vispārējo tiesu un iesniedzējtiesu, pamatlietas puses, kā arī citas Statūtu 62.a panta otrajā daļā minētās ieinteresētās personas par Tiesas lēmumu pārskatīt vai nepārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu.

7. Paziņojumu, kurā norādīts lēmuma pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu datums un jautājumi, uz kuriem attiecas pārskatīšana, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

195. pants *Spriedums par lietas būtību pēc lēmuma par pārskatīšanu pieņemšanas*

1. Lēmumu pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu izsniedz lietas dalībniekiem un citām Statūtu 62.a panta otrajā daļā minētajām ieinteresētajām personām. Dalībvalstīm un valstīm, kas nav dalībvalstis, bet kas ir EEZ līguma līgumslēdzējas puses, kā arī EBTA Uzraudzības iestādei Tiesas lēmumu izsniedz, pievienojot tā tulkojumu saskaņā ar šā Reglamenta 98. pantā paredzētajiem nosacījumiem. Tiesas lēmumu turklāt paziņo Vispārējai tiesai un attiecīgā gadījumā iesniedzējtiesai.

2. Viena mēneša laikā pēc šā panta 1. punktā minētās dokumenta izsniegšanas lietas dalībnieki un citas ieinteresētās personas, kurām ticis izsniegts Tiesas lēmums, var iesniegt procesuālus rakstus vai rakstveida apsvērumus par jautājumiem, uz kuriem attiecas pārskatīšana.

3. Tūlīt pēc tam, kad ir pieņemts lēmums pārskatīt Vispārējās tiesas nolēmumu, pirmais ģenerāladvokāts pārskatāmo lietu nodod kādam no ģenerāladvokātiem.

4. Pārskatīšanas palāta pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas lemj par lietas būtību.

5. Šī palāta tomēr var lūgt Tiesu nodot lietu lielākam iztiesāšanas sastāvam.

6. Ja pārskatāmais Vispārējās tiesas nolēmums ir pieņemts saskaņā ar LESD 256. panta 2. punktu, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

VII sadaļa
Lūgumi sniegt atzinumu

196. pants *Tiesvedības rakstveida daļa*

1. Atbilstoši LESD 218. panta 11. punktam lūgumu sniegt atzinumu var iesniegt dalībvalsts, Eiropas Parlaments, Padome vai Eiropas Komisija.

2. Lūgums sniegt atzinumu var būt gan par to, vai paredzētais nolīgums ir saderīgs ar Līgumu noteikumiem, gan arī par to, vai Savienībai vai arī kādai tās iestādei ir pilnvaras slēgt šādu nolīgumu.

3. To izsniedz dalībvalstīm un 1. punktā minētajām iestādēm, un priekšsēdētājs tām nosaka termiņu rakstveida apsvērumu iesniegšanai.

197. pants *Tiesneša referenta un ģenerāladvokāta norīkošana*

Tiklīdz ir iesniegts lūgums sniegt atzinumu, priekšsēdētājs norīko tiesnesi referentu un pirmais ģenerāladvokāts nodod lietu kādam no ģenerāladvokātiem.

198. pants *Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai*

Tiesa var nolemt, ka tiesvedība Tiesā ietver arī tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

199. pants *Atzinuma pieņemšanas termiņš*

Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas savu atzinumu pieņem pēc iespējas ātrāk.

200. pants *Atzinuma pasludināšana un izsniegšana*

1. Atzinumu pasludina atklātā tiesas sēdē.

2. Atzinuma oriģināleksemplāru paraksta priekšsēdētājs, tiesneši, kuri ir piedalījušies apspriedēs, un sekretārs. Ja tiesnesis, kurš piedalījies apspriedēs, oriģināleksemplāru vairs nevar parakstīt vai nu veselības stāvokļa vai nāves dēļ, vai arī atkāpšanās no amata vai amata pilnvaru termiņa izbeigšanās dēļ, priekšsēdētājs apliecina, ka šis tiesnesis ir piedalījies apspriedēs.

3. Parakstītu atzinuma oriģināleksemplāru apzīmogo un nodod glabāšanā kancelejā. Apliecinātu tā kopiju izsniedz visām dalībvalstīm, kā arī 196. panta 1. punktā minētajām iestādēm.

VIII sadaļa
Sevišķā tiesāšanas kārtība

201. pants *Apelācijas sūdzības par arbitrāžas komitejas lēmumiem*

1. Apelācijas sūdzībā, ko iesniedz saskaņā ar EAEKL 18. panta otro daļu, norāda:

   a) apelācijas sūdzības iesniedzēja uzvārdu vai nosaukumu un adresi;
   b) ziņas par parakstītāju;
   c) arbitrāžas komitejas lēmumu, kurš tiek pārsūdzēts;
   d) ziņas par citiem lietas dalībniekiem;
   e) faktu kopsavilkumu;
   f) izvirzītos pamatus un argumentus, kā arī kopsavilkumu par minētajiem pamatiem;
   g) apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumus.

2. Apelācijas sūdzībai piemēro šā Reglamenta 119. un 121. panta noteikumus.

3. Apelācijas sūdzībai pievieno apliecinātu pārsūdzētā lēmuma kopiju.

4. Tiklīdz ir iesniegta apelācijas sūdzība, Tiesas sekretārs lūdz arbitrāžas komitejas kanceleju nosūtīt Tiesai lietas materiālus.

5. Šai tiesvedībai piemēro šā Reglamenta 123. un 124. pantu. Tiesa var nolemt, ka tiesvedība Tiesā ietver arī tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai.

6. Tiesa lemj, taisot spriedumu. Ja Tiesa atceļ arbitrāžas komitejas lēmumu, tā var lietu nodot atpakaļ arbitrāžas komitejai.

202. pants *EAEKL 103. pantā minētā tiesvedība*

1. Saskaņā ar EAEKL 103. panta trešo daļu pieteikumam iesniedz četras apliecinātas kopijas. Pieteikumam pievieno attiecīgā nolīguma vai līguma projektu, pievienojot attiecīgajai valstij adresētās Eiropas Komisijas piezīmes un visus citus apliecinošus dokumentus.

2. Pieteikumu un tā pielikumus izsniedz Eiropas Komisijai, kurai desmit dienu laikā no to izsniegšanas brīža ir jāiesniedz savi rakstveida apsvērumi. Šo termiņu priekšsēdētājs var pagarināt, iepriekš uzklausot attiecīgo valsti.

3. Pēc šo apsvērumu iesniegšanas, kurus izsniedz attiecīgajai valstij, Tiesa, uzklausījusi ģenerāladvokātu, kā arī attiecīgo valsti un Eiropas Komisiju, ja tās to lūdz, pieņem lēmumu īsā termiņā.

203. pants *EAEKL 104. un 105. pantā minētās tiesvedības*

EAEKL 104. panta trešajā daļā un 105. panta otrajā daļā minētajiem pieteikumiem piemēro šā Reglamenta II un IV sadaļas noteikumus. Tos arī izsniedz valstij, kurai ir piederīga attiecīgā persona vai uzņēmums, pret kuru ir vērsts pieteikums.

204. pants *EEZ līguma 111. panta 3. punktā paredzētā tiesvedība*

1. Gadījumā, uz kuru attiecas EEZ līguma 111. panta 3. punkts, domstarpībās iesaistītās līgumslēdzējas puses iesniedz Tiesā lūgumu. Lūgumu izsniedz pārējām līgumslēdzējām pusēm, Eiropas Komisijai, EBTA Uzraudzības iestādei un attiecīgā gadījumā – citām ieinteresētajām personām, kurām būtu jāizsniedz lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par šo pašu Savienības tiesību akta interpretācijas jautājumu.

2. Priekšsēdētājs nosaka termiņu, kurā līgumslēdzējas puses un citas ieinteresētās personas, kam lūgums ir izsniegts, var iesniegt rakstveida apsvērumus.

3. Lūgumu iesniedz kādā no šā Reglamenta 36. pantā minētajām valodām. Piemēro 38. pantu. Šā Reglamenta 98. panta noteikumus piemēro *mutatis mutandis*.

4. Tiklīdz ir iesniegts šā panta 1. punktā minētais lūgums, priekšsēdētājs norīko tiesnesi referentu. Tūlīt pēc tam pirmais ģenerāladvokāts lūgumu nodod kādam no ģenerāladvokātiem.

5. Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņem motivētu lēmumu par lūgumu.

6. Tiesas lēmumu, ko paraksta priekšsēdētājs, tiesneši, kuri piedalījušies apspriedēs, un sekretārs, izsniedz līgumslēdzējām pusēm un citām 1. un 2. punktā minētajām ieinteresētajām personām.

205. pants *LES 35. pantā tā redakcijā pirms Lisabonas līguma spēkā stāšanās minēto domstarpību izšķiršana*

[Atcelts]

206. pants *LESD 269. pantā minētie pieteikumi*

1. Saskaņā ar LESD 269. pantu pieteikumam iesniedz četras apliecinātas kopijas. Pieteikumam pievieno jebkādus atbilstošus dokumentus, tostarp attiecīgā gadījumā saskaņā ar LES 7. pantu sniegtos apsvērumus un ieteikumus.

2. Pieteikumu un tā pielikumus atkarībā no gadījuma izsniedz Padomei vai Eiropadomei, kurai nepagarināmā desmit dienu termiņā pēc šīs izsniegšanas ir jāiesniedz savi rakstveida apsvērumi. Šim termiņam nav piemērojams 51. pants.

3. Pieteikumu un tā pielikumus nosūta arī dalībvalstīm, kas nav attiecīgā valsts, kā arī Eiropas Parlamentam un Eiropas Komisijai.

4. Pēc šā panta 2. punktā minēto apsvērumu iesniegšanas, kurus izsniedz attiecīgajai dalībvalstij, kā arī 3. punktā minētajām valstīm un iestādēm, Tiesa pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas viena mēneša laikā no pieteikuma iesniegšanas brīža pieņem lēmumu. Tiesa pēc attiecīgās dalībvalsts, Eiropadomes vai Padomes pieteikuma vai pēc savas ierosmes var nolemt, ka tajā notiekošajā tiesvedībā ir jānotur tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklausīšanai, uz kuru uzaicina visas šajā pantā minētās valstis un iestādes.

Nobeiguma noteikumi

207. pants *Papildu procesuālie noteikumi*

Ievērojot LESD 253. panta noteikumus, kā arī pēc apspriešanās ar attiecīgo valstu valdībām Tiesa pieņem "Papildu procesuālos noteikumus" par praksi attiecībā uz:

a) tiesas uzdevumiem;
b) pieteikumiem par bezmaksas juridisko palīdzību;
c) ziņojumiem par liecinieku vai ekspertu zvēresta, ko sniedz saskaņā ar Statūtu 30. pantu, pārkāpumiem.

208. pants *Izpildes noteikumi*

Tiesa ar atsevišķu dokumentu var pieņemt šā Reglamenta izpildes praktiskos noteikumus.

209. pants *Atcelšana*

Šis Reglaments aizstāj Eiropas Kopienu Tiesas Reglamentu, kas pieņemts 1991. gada 19. jūnijā un pēdējo reizi grozīts 2011. gada 24. maijā (*Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis*, L 162, 22.6.2011., 17. lpp.).

210. pants *Šā Reglamenta publicēšana un stāšanās spēkā*

Šo Reglamentu, kas ir autentisks tā 36. pantā minētajās valodās, publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, un tas stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc publicēšanas.